

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne izvezena med tedne in praznike. — Inzerati do 90 petič vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50 od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petič vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inzerati davek posebej. — Slovenski Narod vsaka mesecno v Jugoslaviji Din 12.—, za tuzemstvo Din 25.—. Rokopisati se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Turčija vabi Bolgarijo v Balkansko zvezo

Na poti v Beograd se bo turški zunanji minister ponovno sestal z bolgarskimi državniki — V Rimu mislijo, da za Balkan ni vojne nevarnosti

Atene, 26. jan. e. Ministrski predsednik Metaxas bo s svojim spremstvom prihodnje sredo odpotoval v Beograd na konferenco Balkanske zveze. Pridružil se mu bo tudi skupina atenskih novinarjev. Dne 1. februarja popoldne se bo ministrski predsednik Metaxas sestal v Nišu s turškim zunanjim ministrom Saradzogom, ki se bo spotoma ustavljal v Sofiji, kjer bo imel razgovor z bolgarskim predsednikom vlade. Med vožnjo iz Niša v Beograd se bosta Metaxas in Saradzoglo pomenila o vseh vprašanjih, ki so na dnevnem redu konference v Beogradu.

Turški zunanji minister je dal atenskiemu listu »Projas« izjavo, katero so ponatisnili tudi ostali atenski listi. Med drugim je Saradzoglo izjavil, da so vrata balkanske zveze vedno odprta tudi Bolgariji, ki vodi lojalno politiko do vseh sosednjih držav, dasi še ni članica Balkanske zveze. Ni mi znano, je tudi izjavil Saradzoglo, ali bosta Madžarska in Bolgarija poslali svoja odposlanca na beograjsko konferenco in ali bo rumunski zunanji minister Gafencu tema dvema poslal tozadevna vabila.

Pričakovanja Italije

Rim, 26. jan. br. Se nikoli italijanski tisk ni posvečal tolike pozornosti dogodkom na Balkanu, kakor sedaj, v poslednjih dneh pred konferenco stalnega sveta Balkanske zveze. Italijanski listi objavljajo dolga poročila svojih poročevalcev z Balkana, ki v njih naglašajo, da se balkanske države sedaj pripravljajo, da bi brezkompromisno in odločno nastopile v obrambo svoje nevtalnosti in svobode.

»Giornale d'Italia« izraža v svojem poročilu nado, da bodo balkanske države sekrat našle tudi način za kompromisni sporazum z Madžari in Bolgari. V Transilvaniji in Dobruži naj bi se manjšinoma obeh narodov priznala avtonomija, revizionistični problemi pa naj bi se rešili šele po vojni. Srbsko-hrvatski sporazum, pravi list, bo očitno služil kot vzor za rešitev teh problemov.

Rim, 26. jan. e. V tukajšnjih službenih krogih izjavljajo, da Italija ne bo poslala v Beograd na balkansko konferenco svojega opazovca. Italijanska vlada z največjim zanimanjem zasleduje potek dogodkov

na Balkanu. Italija je prepričana, da na Balkanu ne bo prišlo do vojnih presenečenj. Vse vesti, ki so nastale v zadnjem času glede na možnost takih dogodkov na Balkanu, so bile posledica premikanj nemških in sovjetskih čet v Galiciji. Izkazalo pa se je, da ne gre za vojne priprave. Balkanska konferenca bo pokazala vsemu svetu, da balkanske države nasprotujejo slehernemu vplivu od zunaj v kadrnikiholji smerni in da hoče Balkan ohraniti nevtalnost brez pridržka.

Madžarsko-jugoslovensko društvo v Budimpešti

Budimpešta, 26. jan. e. V posvetovalnic nove mestne hiše je bila večeraj popoldne ob 18. ustanovna skupščina madžarsko-jugoslovenskega društva, katero je otvoril budimpeštanski župan Karahiat. Zborovanje je prisostvoval tudi jugoslovenski poslanik Rakić. Za predsednika društva je bil izvoljen g. Lang, ki je mnoga leta deloval za zblizanje med Madžarsko in Jugoslavijo.

Italija naj posreduje med Nemčijo in Rumunijo?

Rim, 26. jan. br. Nocoj je prispel v Rim načelnik rumunske gospodarske delegacije, ki se je zadnje tedne mudila v Rumuniji in Madžarski dr. Clodius. Na postaji so ga sprejeli zastopniki italijanske vlade. Dr. Clodius ostane nekaj dni v Rimu in bo imel z vodilnimi zastopniki italijanskega gospodarstva važne razgovore. Domnevajo, da je njegov prihod v zvezi z nemškimi prizadevanji v Rumuniji. Verjetno je, da bo Nemčija naprosila Italijo za posredovanje.

Budimpešta, 26. jan. s. (Reuter). Nemški poslaniki v Budimpešti, Bukarešti, Beogradu, Sofiji in Atenah so bili poklicani na konferenco v Berlin. Ta konferenca je v zvezi z bližnjo konferenco Balkanske zveze v Beogradu. Nemški poslaniki bodo dobili nova navodila.

Iz notranje politike

O sklepih JRZ

Izjava dr. Mačka
V zvezi s sklepom glavnega odbora JRZ, da JRZ misli, da je pred volitvami nujno potrebno dokončati preureditev vseh delov države in državne skupnosti, so novinarji obiskali podpredsednika vlade dr. Mačka in ga prosili, naj poda izjavo o tej stvari. Novinarji so vprašali, ali obstoji glede tega kakšno nesoglasje v politiki vlade. Na to vprašanje je dr. Maček odgovoril:

»Nisem sklepal sporazuma z JRZ, ampak z drugimi činitelji in z Dragišo Cvetkovićem kot predsednikom vlade. Zato nazirajo JRZ v tem pogledu ni odločilno. Tudi v bodoče bom zastavljal vse silo, da ministrski svet še te dni sprejme volilni zakon. Kdaj bo ta zakon dobil sankcijo in kdaj bodo razpisane volitve, pa ni odvisno samo od mene.«

Izjava predsednika vlade g. Cvetkovića

Ministrski predsednik Dragiša Cvetković je na vprašanje novinarjev, ali ima kaj pripomniti na izjavo dr. Mačka o sklepih glavnega odbora JRZ, dejal tole:

»Znana mi je izjava dr. Mačka, ki mi je osebno sporočil. Izjava je popolnoma umestna, kajti sporazum predstavlja ureditve važnega državnega problema in ni bil nikoli predmet strankarskih razgovorov ali pogajanj. Stremel bom kakor doslej, da se izvede v celoti in v duhu, v katerem je sklenjen. JRZ kot takšna sploh ni sodelovala pri pogajanjih in razgovorih, ampak sem si jaz kot predsednik odgovorne vlade že takoj v začetku zastavljal nalogo, da se lotim ureditve tega važnega problema, a JRZ je sporazum v celoti odobrila. Kar se tiče drugega dela izjave dr. Mačka glede sprejetja volilnega zakona, vlada v vladi enodušnost o potrebi sprejetja tega zakona in bo prav v kratkem sprejet.«

Kaj pravi »Hrvatski dnevniki«

»Hrvatski dnevniki« objavljajo uvodnik, v katerem se bavi s sklepi JRZ. O njih se izraža v zelo ostri obliki. List predvsem ugotavlja, da se seje ožega glavnega odbora minister za gozdove in rudnike dr. Džafer Kulenović ni udeležil in da zaradi tega še ni mogoče reči ali se tudi on strinja s sklepi odbora. Ti sklepi pa niti najmanj ne bodo vplivali na sporazum z dne 26. avgusta, ker dr. Maček ni sklenil nikakršnega sporazuma ne z JRZ ne z Dragišo Cvetkovićem kot njenim predsednikom, nego z Dragišo Cvetkovićem kot predsednikom vlade. List se čudi, kako je mogel glavni odbor obče zavzeti tako stališče do eventualnih volitev v Hrvatski, ko je vendar znano kako malo pomeni ta stranka na Hrvatskem. Za odločitev o volitvah v hrvatski sabor mnenje JRZ ne more biti merodajno, ker je to stvar hrvatskega naroda. Nikakor se list ne more strinjati s tem, da se volitve hrvatskega sabora ali pa tudi volitve nove skupščine vežejo na reorganizacijo države. List nasprotuje ponovno naglašati, da se morajo najprej vršiti svobodne volitve in da šele njim lahko sledijo razgovori in pogajanja za reorganizacijo vse državne zajednice, ker bo šele tedaj tudi srški narod zastopan po svojih pravih zastopnikih. Poleg tega pa obstaja cela vrsta srezov, ki jih bo treba konzultirati, kateri banovini hočejo pristopiti, posebno v primeru, če se vsa država razdeli samo na tri banovine. Tudi muslimanom ne gre oporekati slehernega vpliva na reorganizacijo državne zajednice.

Inicijativa za tako preureditev vse državne zajednice je izšla od slovenskega dela JRZ. Ni nobenega dvoma o tem, da se lahko obseg bodoče slovenske banovine določi brez vsake težave. Stvar pa je docela drugačna za ostale državne teritorije. Treba je pogledati le na zemljepisno karto, da se vidi, da Hrvatska ne more obdržati svojega sedanjega obsega. Hrvatska mora dobiti prirodne meje in omogočiti ji je treba gospodarsko življenje in razvoj. Cela vrsta krajev gospodarsko in zemljepisno gravitira k Hrvatski. Če se izvzame Slovenija, Jugoslavija nima oblike kroga z enim središčem, nego oblike elipse z dvema središčema, enim v Beogradu, drugim v Zagrebu. Kraj, ki so v centripetalno silo vezani na Zagreb, ni mogoče ločiti od njega in jih priključiti beograjskemu delu. Prizadevanje, da se iz vsega državnega teritorija izven Hrvatske in Slovenije stvori ena sama ednica še pred volitvami, ima svoj poseben namen. Ta teritorij bi na tak način postal domena onih elementov, ki bi prosi hrvatskega vpliva izvedli volitve kakor bi jim to kazalo in tako skonstruirali napačno sliko narodnega razpoloženja, na kar hrvatski narod v nobenem primeru ne more pristati.

Tiha proslava nacistične obletnice

Berlin, 26. jan. e. Kakor vsako leto, bo tudi letos Nemčija dne 30. januarja praznovala obletnico prevzema oblasti po narodno socialistični stranki. Zaradi vojne pa bo osma obletnica tega dogodka zelo skromna. Vse svečanosti bodo samo v kancelarijski pisarni in bodo odpadle vse parade in manifestacije. Tudi državni zbor ne bo sklican. Prav tako tudi Hitler ne bo govoril.

Postani in ostani član Vodnikov družbe!

Nenaden razpust kanadskega parlamenta

Vlada hoče z apešom na narod okrepiti sodelovanje Kanade v vojni

Ottawa, 26. jan. s. (Reuter). Kanadski parlament, ki se je večeraj sestal k novemu zasedanju, je bil po samo štiriurni seji nepričakovano razpuščen. Danes bo seja kanadske vlade, na kateri bo določen rok za nove volitve. Po ustavi ne morejo biti pred 26. marcem.

Po otvoritvenem govoru generalnega guvernerja je govoril na seji parlamenta ministrski predsednik Mackenzie King. Izjavil je, da je potreben apel na kanadski narod, da odloči in izrazi neposredno zaupanje vladini politiki. Mackenzie King je omenil kritiko proti sedanjim vladim, češ da vlada ni dovolj odločna v sodelovanju Kanade v vojni. Izjavil je, da je eden izmed vzrokov za razpustitev parlamenta predlog nezaupnice vladi, ki jo je pred 14 dnevi sprejel parlament države Ontario. Mackenzie King je dejal, da nudi vlada vso podporo vojni kampanji, čeprav ne vedno na viden način. Kanadski narod politiko vlade po mnenju ministrskega predsednika odobrava. Zato naj se čim prej izvedejo volitve, in sicer še pred pomladjo, ko je pričakovati na zapadni fronti nemško ofenzivo. S tem bo tudi kanadskim vojakom, ki bodo še odšli na fronto, dana možnost, da se udeležijo volitev. Če bo narod pri volitvah izrazil zaupanje, bo vlada poskrbela, da bo kanadska divizija, ki je že v Evropi, od tedna do tedna in od meseca do meseca ojačena in da bo tudi druga divizija v kratkem odposlana.

Razpust kanadskega parlamenta je prišel popolnoma nepričakovano celo za člane parlamenta same. Med večerajšjo sejo parlamenta je prosil ministrski predsednik Mackenzie King, da se seja za dve uri odloži. Medtem se je sestala k seji vlada, ki je sprejela sklep o razpustu. Takoj nato je odšel Mackenzie King v guvernerjevo palačo in guverner Treedsmore je podpisal dekret o razpustu. Potem se je podal ministrski predsednik zopet v parlament in je parlamentu takoj pojasnil vzroke razpusta.

Vzroki razpusta

Te bi mogoče definirati takole:
1. Glavni vzrok je potreba organizacije bodičnih vojaških operacij, zlasti v pričakovanju pom adanske ofenzive. V ta namen želi vlada podporo vsega naroda.
2. Sedanji parlament je bil izvoljen že pred petimi leti in bi moral tako kmalu biti razpuščen. Vlada pa ni hotela, da bi parlamentu podaljšala zasedanje z izrednimi odredbami.
3. Važno vlogo je imela opozicija ontarijske države proti vladi.
4. Pričakuje vlada dolge vojne in hoče imeti zato nov parlament, s katerim bi lahko delala prihodnjih pet let.
Sedanji parlament bo predvidoma zasedal še do konca februarja, da sprejme proračun, nove volitve pa bodo štiri tedne pozneje, konec marca.

Cel tovorni vlak zgrmel v reko

Huda nesreča na progi Skoplje-Djevdjelija — 19 vagonov razbitih, 17 obtičalo na nasipu, 2 pa sta padla v reko

Skoplje, 26. jan. e. Večeraj po polnoči med 1. in 2. uro se je pripetila huda železniška nesreča na progi Skoplje-Djevdjelija. Pospešeni tovorni vlak, ki je bil naložen z živino, je odšel iz Skoplja proti Djevdjeliju, je med postajama Vlačane in Veles skočil s tira. Nesreča ni zahtevala človeških žrtev. Materijalna škoda je pa ogromna. 19 vagonov z lokomotivo vred se je razbilo, 17 jih je obtičalo na obrežju nad reko Vardar, 2 pa sta padla v reko Vardar. Promet na tem delu proge se zdaj vrši s prestopanjem. Kaj je vzrok nesreče, bo ugotovila preiskava.

Amerika nepopustljiva napram Japoncem

Če Japonska ne bo spoštovala pogodb in sprejela svoje politike, bo Amerika začela izvajati gospodarsko vojno

Washington, 26. jan. s. (Havas). S prenehanjem ameriško-japonske trgovinske pogodbe je nastopila v ameriško-japonskih odnosih nova doba. Čeravno zaenkrat obstoječe stanje ne bo izpremenjeno in se bo izmenjava blaga nadaljevala začasno na podlagi prejšnje pogodbe, vendar smatrajo v ameriških političnih krogih, da so Zedinjene države sedaj po odpravi pogodbe z Japonsko v ugodnejšem položaju napram Japonci, ker lahko nanjo izvajajo vsak trenutek velik pritisk. Zadnje mesce je pokazala ameriška vlada napram Japonci zelo odločno stališče in je dala ponovno razumeti, da noče priznati novega reda, ki ga hoče Japonska svojevoljno uvesti na Kitajskem. Sploh je ameriška politika napram Japonci nespremenjena vseh zadnjih 8 let od japonske okupacije Mandžurije dalje. Ameriško politiko je mogoče označiti s sledečimi tremi točkami: 1. ohranitev odprtih vrat na Daljnem vzhodu; 2. Amerika ne prizna japonskih osvojitvev in aneksij; 3. zahteva ohranitev svojih pravic na Daljnem vzhodu.

V ameriških vladnih krogih sedaj se upajo, da bo Japonska sprilo odločno stališče Amerike izpremenila svoje stališče in mislijo, da gre njena dosedanja nepopustljivost na račun napačnih podatkov o položaju. Zaenkrat pa vojaški elementi na Japanskem še diktirajo vladi svojo politiko kljub riziku, ki je s tem združen. Zedinjene države bi bile pripravljene na spravljivo stališče, če Japonska izpremeni svoje metode. V primeru pa, da se to ne zgodi, govore v ameriških vladnih krogih tudi o možnosti represalij proti Japonci. Represalije bi mogle biti: 1. prepoved izvoza na Japonsko, kakor ga predlaga že Pittmanov zakonski osnutek, ki bo v kratkem predložen parlamentu; 2. povečanje carin za japonsko blago za 45%. V Ameriki vedo, da je Japonska zaradi evropske vojne še bolj odvisna od ameriškega uvoza, zlasti glede surovine, ki so neobhodno potrebne za vojaške svrhe. Japonska uvaža iz Zedinjenih držav dve tretjini petroleja, ki ga potrebuje.

Posvet evropskih japonskih diplomatov

Budimpešta, 26. jan. e. Konferenci japonskih diplomatov, ki so se zbrali v Budimpešti in bodo danes začeli z delom, pripisujejo velik pomen. Po informacijah iz dobro obveščenih krogov bo konferenca trajala dva tedna. Japonski diplomati bodo proučili položaj v Evropi, zlasti v zvezi z nasprotstvom, ki je v zadnjem času nastalo med Ameriko in Japonci.

Kako je prišlo do katastrofe italijanskega parnika »Orazio«

Ogenj so povzročile eksplozije v strojnem oddelku — 50 potnikov in 60 mož posadke še pogrešajo

Rim, 26. jan. AA. Prometni minister je poročal Mussoliniju o požaru na italijanski potniški ladji »Orazio«. Iz poročila izhaja, da pogrešajo 110 oseb in to 60 članov posadke ter 50 potnikov. Vzrok požara je treba iskati v eksplozijah, ki jih je bilo pet ali šest in ki so se dogodile druga časa 7 sokund. Strojni oddelki je bil takoj v plamenu, odkoder se je ogenj razširil na ves srednji del ladje. Zaradi tega so se pokvarile tudi električne naprave. Aparat za brežični brzojav ter rezervne črpalke. V toku četrte ure se je ogenj tako razširil, da je kapetan ladje poslal poziv SOS. Dva rešilna čolna, ki sta bila spuščena v razbunkano morje navzlic prepovedi kapetana, sta se prevrnila. Rešilna dela italijanske in francoske ladje, ki sta prihitali na pomoč, so trajale osem ur. Vsi oni, ki so ostali na ladji, so bili rešeni v ponedeljek zjutraj. Mussolini je izrazil priznanje kapetanu ladje, častnikom in preživeli posadki za njihovo požrtvovalno reševalno delo. Ogrodje ladje bodo pripeljali v Genovo.

Potres v Italiji

Rim, 26. jan. e. V Palermu, Lucii in Spezziji so večeraj čutili lahne potresne sunke, ki pa niso napravili nobene materialne škode.

Na zapadni fronti miren dan

Pariz, 26. jan. br. Vrhovno poveljstvo francoske vojske je snoči objavilo naslednje 255. vojno poročilo:
V splošnem je dan na fronti mirno potekel, le na nekaterih točkah je bilo nekaj topniškega streljanja.

Nemci zopet potopili svojo lastno ladjo

Na Atlantskem oceanu se niso mogli izogniti francoski kontroli

Pariz, 26. jan. Nemški 1600-tonski tovorni parnik »Albert Jeanus« se je na Atlantskem oceanu prostovoljno potopil, ko so z njega opazili neko francosko patrolno ladjo, ki bi parnik utegnila ustati in zapleniti. Druga francoska patrolna ladja je uspešno napadla neko nemško podmornico.

Pariz, 26. jan. br. Francosko mornariško ministristvo je danes objavilo, da so francoske vojske ladje v zadnjem tednu ustave 19 tujih ladij na odprtem morju ter jih privlele v francoske kontrolne luke. 15.600 ton blaga je bilo na teh ladjah zaplenjenega.

Ottawa, 26. jan. s. (Reuter). Angleška vlada namerava bodisi na Novi Fundlandiji ali v Kanadi osnovati novo kontrolno postajo za vojno tihotapstvo. V tej naj bi se zgledale vse ameriške ladje, ki plovejo v skandinavске države. Na ta način ameriškim ladjam ne bi bilo več potrebno, da bi morale v nasprotju z ameriškim nevtalnim zakonom pluti v kontrolne postaje v tako zvanih vojnih conah.

Tudi v letalstvu zatišje

London, 26. jan. s. (Reuter). Letalsko ministristvo je ponoči objavilo, da se neko angleško letalo, ki je iz Francije obletelo na izvičniški polet nad severozapadno Nemčijo, ni vrnilo v svoje oporišče. Medtem poroča nemško vojno poročilo, da je bilo večeraj zjutraj nad Duisburgom ob Renu sestreljeno angleško letalo.
London, 26. jan. AA. (Havas). Press

Srdite borbe na finskih bojiščih

Finci poročajo, da se vse napade odbili — Neugodno vreme onemogoča letalske napade

Helsinki, 26. jan. br. Vrhovno poveljstvo finske vojske je objavilo naslednje vojno poročilo:

Na Karelijski ozini je vladal relativen mir. Vojaške operacije so se omejile le na delovanje izvidniških oddelkov in nesmatno topniško streljanje. Sovjeti so brez uspeha skušali s daljnostrelnimi topovi obstreljavati Viborg. Severovzhodno od Ladoga so se ves dan nadaljevali hudi boji. Najhujši so bili pri Ajtojokju. Sovjetski napadi so bili z velikimi izgubami na sovjetski strani odbiti. Noči so sovjeti začeli z napadi pri Kolenjokeju. Napadi so trajali z majhnimi presledki vsi noči. Davi so bili sovjeti tudi tam dokončno odbiti. V teh bojih je padlo več sto sovjetskih vojakov in so bili uničeni trije njihovi tanki. Zaradi snežnih metežev ni bilo skoro nikake sovražne letalske akcije, razen manjših letalskih napadov pri Summi in na Aalandskih otokih. Kakor je bilo šele danes ugotovljeno, je bilo 23. januarja sestreljeno eno sovjetsko letalo.

Helsinki, 26. jan. br. S skrajnega severa poročajo, da so pričeli sovjeti pošiljati iz Murmanska preko Pečenge na fronto nove sveže čete ter vojne potrebšline. V bližini Kivijärvi, kjer se je fronta ustala, so si sovjeti zgradili močne utrdbe, za katerih se sedaj pripravljajo na novo ofenzivo. Ofenziva bi se morala po nekih vesteh pričeti že te dni, a jo je zadržalo sivo neugodno vreme. Finci so neutrujeni v smeri proti Kivijärvi in zlasti na Saari Selki dogradili tudi svoje utrdbe.

Helsinki, 26. jan. s. (Havas). V finskih vojaških krogih se vprašujejo, kakšen vo-

jaški pomen bi mogla imeti dva močna sovjetska napada pri Pečengi, ki sta bila podvržena s podporo motoriziranih oddelkov v sedanjem letnem času ni jasno, kakšne namene sovjetsko poveljstvo s tem zasleduje. Ugotovljeno je, da so dopele na bojišče na Daljnem severu tudi nove sovjetske čete iz Murmanska. Zaradi izredno slabega vremena lahko pridejo te čete v težak položaj.

Helsinki, 26. januarja, s. (Reuter). Vodja angleške delavske delegacije sir Walter Citrin je včeraj poselel mesto Hangö. Izjavil je pozneje, da se je na lastne oči prepričal, da je bilo mnogo hiš uničenih od sovjetskih bomb in da nobena od njih ni predstavljala vojaškega objekta. Skoraj gotovo imajo sovjeti namen, da z bombardiranjem dosežejo demoralizacijo finskega prebivalstva.

Oslo, 26. jan. s. (Reuter). Iz Bergena je odpotovala v Zedinjene države delegacija finskih finančnikov in vojaških strokovnjakov, da se pogaja za večje posojilo v Zedinjenih državah.

Varnostni ukrepi v Moskvi

Helsinki, 26. jan. s. (Fin. tel. ag.). Po poročilih iz Moskve so sovjetske oblasti odredile, da morajo s februarjem biti pripravljeni vsi varnostni ukrepi za zaščito proti letalskim napadom v mestu. Izgleda, da sovjetski krogi računajo, da bi se mogla Sovjetska Rusija zaplesti v sedanjo evropsko vojno.

Dr. Göbbels govori o „zadnji odločilni borbi“

„Nemčija mora postati svetovni imperij“

Berlin, 26. jan. AA. (DNE.) V svojem anoenjem govoru je minister dr. Göbbels dejal, da so v sedanji vojni, ki je bila Nemčiji vsiljena, vrženi na tehnično interes in usoda Nemčije, Anglije in Francije. Nemčija se je v tej borbi združila in zedinila tako, da sta vojna in politično vodstvo samo dela velikega živega narodnega organizma, ki se bori za svoj obstoj. Ker je bil nemški narod leta 1918 ogrožen in so njegovi nasprotniki le na ta način zmagali, nastopa danes nemški narod v svoji zadnji odločilni borbi pod mnogo ugodnejšimi razmerami, kajti nacionalni socializem predstavlja na najpopolnejši način voljo nemškega naroda. Vodja Nemčije, v čigar rokah je usoda vseh Nemcev, vrši veliko zgodovinsko poslanstvo, kakršno se ne ponavlja in ki je edinstveno. Upoštevali je treba vse prednosti, ki jih ima Nemčija v sedanjem trenutku, potem se šele vidi, da je usoda določila, da mora Nemčija postati velik svetovni imperij. Vsakdo mora priznati premoč Nemčije glede na inteligenco in sposobnost političnega in vojaškega vodstva kakor tudi glede na edinstvo in voljo za zmago, ki se še nikoli v zgodovini ni pokazala tako jasno kakor danes. Ker je Hitler pred 20

leti s sedmimi tovariši nastopil pot osvoboditve Nemčije in ker je uničeno državo dvignil iz slabosti in nezavesti ter jo postavil v vrsto prvih narodov na svetu, ker Adolf Hitler dviga sedaj svojo roko za zadnje dejanje rešitve tega naroda, potem je dolžnost vseh Nemcev, da imajo v njegov genij popolno zaupanje.

Zmagalo bo bogastvo

London, 26. jan. AA. Havas. Bivši angleški veleposlanik v Berlinu sir Neville Henderson je imel v Sledfordu govor, v katerem je dejal, da Anglija vodi borbo na življenje in smrt z 80-milijonskim narodom, ki je izredno organiziran. Naglasil je, da v takšni borbi igra gospodarski položaj in bogastvo države pomembno vlogo. Ni nobenega dvoma, da ima Anglija odločno voljo zmagati, ker veruje v junštvo in vztrajnost angleškega naroda. Sedanja vojna, je dejal Henderson, je vojna za demokracijo, kakršne ne pozna zgodovina Anglija mora dokazati sama sebi, svetu in civilizaciji, da je demokracija boljša od diktature. Henderson je na kraju dejal, da niti trenutke ne dvomi, da bi angleški narod v teku te borbe okleval izpolniti svojo dolžnost.

Komisariat za petrolej v Rumuniji

O izvozu petroleja bo še nadalje odločala vlada sama

Bukarešta, 26. jan. AA. (Radior.) Rumunski gospodarski list »Argus« komentira osnove komisarijata za petrolej. List naglašja, da pomeni ustanovitev tega komisarijata popolnoma notranji ukrep, da se zagotovi proizvodnja in eksploatacija petroleja tako, kakor bo to najbolje ustrezalo narodnim interesom. Posebno važno je to, da je uvedena s tem enotna kontrola nad proizvodnjo in razdelitvijo petroleja in petrolejskih proizvodov. Ta ukrep rumunske vlade ne daje nobeni državi kakršnih koli posebnih prednosti. Znano je, da razmerje med količinami dobavljenega petroleja ni bilo v zadnjem času spremenjeno v korist nobene vojskujoče se stranke. Članek naglašja dalje, da je ustanovitev novega organizma za kontrolo proizvodnje in raz-

delitve petroleja bila potrebna zaradi vedno večjih zahtev inozemstva. Novi komisariat za petrolej pa ni pristojen za razdelitev petroleja med tuje kupce. Ta naloga in ta pristojnost je prihranjena vladi. Rumunska gospodarska politika je v soglasju z rumunsko zunanjo politiko in njenimi miro-ljubnimi cilji ter popolnoma upošteva obveznosti, ki jih ima Rumunija glede svoje nevtiralnosti kakor tudi notranje gospodarske interese države, za katero mora vlada posebno skrbeti.

Bukarešta, 26. jan. AA. (Stefani). Znanstveni strokovnjak za petrolej Geron Neta je imenovan za generalnega komisarja za petrolej.

Velika vohunska afera v Belgiji

Bruselj, 26. jan. br. Vlada je danes objavila komunikate o vohunski organizaciji, ki so jo odkrili v Charleroi. V afero je zapletenih šest oseb. Od teh sta dve že aretirani.

Anvers, 25. jan. j. Agencij Belga sporoča, da ima preiskovalno sodišče v Charleroi od večerj naprej posla z veliko vohunsko afero, v katero je zaenkrat zapletenih šest oseb. Dve izmed njih sta bili včeraj aretirani pod sumom vohunstva, dočim je neka tretja oseba bila pozvana, da mora ostati na licu mesta, in biti vsak čas na razpolago preiskovalnim oblastem. Belgijski listi, ki mnogo pišejo o odkritju tega vohunskega gnezda v Charleroi, trdijo, da so varnostna oblastva v zvezi s tem odkritjem napravila dve vrste hišnih preiskav pri rekstih, odnosno pri oseb-kih, ki so bile v stikih s člani rekstične stranke. Listi tudi pravijo, da ne gre za afero, ki bi bila povsem iznenadna bučnina na dan, marveč da so bili nekateri izmed aretirancev že mesec dni pod strogim nadzorom varnostnih oblastev.

Postani in ostani član Vodniške družbe

Podmorniška akcija v ameriških vodah?

New York, 26. jan. AA. Reuter. Listi prinašajo vesti, ki so jih dobili od poučenih pomorskih krogov, da pripravljajo nemške podmornice napad na glavne angleške prometne proge ob Zapadni Indiji. Ti krogi trdijo, da so v bližini Trindada opazili tri nemške podmornice, ki so plule z veliko hitrostjo. V njihovem spremstvu je bila oborožena nemška trgovska ladja, ki je imela približno 5000 ton in ki očitno zalaga podmornice s kurivom in živim žem. Podmornice pripravljajo očitno napad na angleške in francoske ladje, ki pot vodah prevažajo žito in drug živež ter bencin. Poučeni krogi naglašajo, da so ameriška pomorska oblastva obveščena o načrtu nemških podmornic.

Nove spremembe v angleški vladi

Haag, 26. jan. e. V tukajšnjih diplomatskih krogih trdijo, da bo v kratkem predenovan anglijska vlada. Govori se o odstupu ministrov Hora Stanhōpa, Morrisona in Smilthona.

Rooseveltov odposlanec v Vatikanu

Vatikan, 26. jan. e. Posebni odposlanec predsednika Zedinjenih držav Roosevelta Taylor bo v Vatikanu sprejet z vsem čeremonijalom, ki je običajen ob sprejemu veleposlanikov v Vatikanu. Papež je odredil, da je smatrat Taylor, katerega prihod v Vatikanu z napetostjo pričakujejo, za osebnost, ki je enakovredna veleposlaniku.

Nemčija zahteva zaporo slovaške meje

Budimpešta, 26. jan. k. Nemška vlada je pozvala slovaško, naj odredi zaporo slovaških meja z Madžarsko da bi se tako v bodoče preprečil beg Poljakov preko Slovaške v Madžarsko.

Koncentracijska taborišča tudi v Švici

Bern, 26. jan. AA. (Stefani). Z uradne strani potrjujejo, da se sedaj proučuje možnost poslati gotovo število politično osumljenih ljudi v koncentracijska taborišča. Uporabljali naj bi se za poljska dela in gradnjo cest.

Snežne razmere

Poročilo Tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, SPD in JZSS 26. I. 1940

- Rateče—Planica 870 m: —6, oblačno, 90 cm snega, pršič, skakalnica uporabna.
- Planica—Slatina (Dom Hlirja) 950 m: —5, oblačno, 110 cm snega, pršič, drsalnice uporabne.
- Planica—Tamar 1198 m: —5 oblačno, 170 cm snega, pršič.
- Peč—Petelinjek 1440 m: —6, oblačno, 115 cm snega, pršič.
- Kranjska gora 810 m: —5, oblačno, 70 cm snega, sankalnice in drsalnice uporabne.
- Podkoren 800 m: —6, oblačno, 70 cm snega, pršič.
- Dovje—Mojštrana 650 m: —3, oblačno, 74 cm snega, pršič, skakalnica uporabna.
- Jesenice 584 m: —3, barometer se dviga, oblačno, vetrovno, 80 cm snega, pršič.
- Sv. Križ nad Jesenicami 1000 m: —4, oblačno, 85 cm snega, pršič.
- Bled 501 m: —4, oblačno, 100 cm snega, pršič, jezero zasneženo.
- Pokljuka 1300 m: —3, oblačno, mirno, 140 cm snega, pršič.
- Radevilca 470 m: —4, oblačno, 80 cm snega, pršič.
- Bohinj—Sv. Janez 530 m: —4, oblačno, mirno, 120 cm snega, pršič.
- Bohinj—Zlatogor 530 m: —5, oblačno, 135 cm snega, pršič.
- Bohinjska Bistrica 512 m: —6 oblačno, mirno, 120 cm snega, pršič, skakalnica uporabna.
- Dom na Korni 1520 m: —10, oblačno, 225 cm snega, pršič.
- Dom na Voglu 1540 m: —10, oblačno, 225 cm snega, pršič.
- Valazarjev dom 1180 m: —4, oblačno, 120 cm snega, pršič.
- Tržič 496 m: —5, oblačno, 80 cm snega, pršič, skakalnica uporabna.
- Dom na Kočah 1500 m: —5, oblačno, 130 cm snega, pršič.
- Dom na Krvavcu 1700 m: —10, oblačno, 130 cm snega, pršič.
- Koča na Veliki planini 1558 m: —9, oblačno, 110 cm snega, pršič.
- Škofja Loka 350 m: —3, barometer se dviga, oblačno, 80 cm snega, pršič.
- Polževje 620 m: —5, oblačno, mirno, 71 cm snega, pršič.
- Sodražica 550 m: —5, oblačno, vetrovno, 78 cm snega, pršič.
- Kurešček 833 m: —5, oblačno, 60 cm snega, pršič.
- Mplizza, Kum. Sv. Planina: —2, 95 cm snega, pršič.
- Pohorski dom 1030 m in Mariborska koča 1080 m: —3, oblačno, vetrovno, jug, 50 cm snega, pršič.
- Buska koča 1249 in Sokolski dom 1100 m: —4, megleno, 65 cm snega, pršič.
- Peča 1654 m: —5, oblačno, 150 cm snega, pršič.
- Rimski vrelci 580 m: —6, oblačno, 62 cm snega, pršič.

ZGODBICA

V vasiči je živel krojač, ki je zahajal v gostilno vedno v raztrganem suknjiču. Ob neki priliki se je nad tem spotaknil gostilničar.

— Praviš, da ste krojač, zakaj si ne pokrpate suknjiča?

— Ah, gospod gostilničar, je začel tožiti krojač, revež sem, delati moram od jutra do večera, da bi se preživel, na svojo obleko pa ne utegnem misliti.

— Torej, če je tako, tu imate pet dinarjev in pošijte si suknjič.

Naslednji dan je prišel krojač v gostilno zopet razcapan in gostilničar je vprašal, zakaj si ni zakrpal suknjiča?

— Ah veste, doma sem suknjič pregledal in sem uvidel, da za pet dinarjev tega dela ne morem narediti.

Kako se je potopil rušilec „Ljubljana“

Nesreča je zahtevala samo eno smrtno žrtev

Vso našo javnost je zelo razžalostila vest, da se je potopila naša vojna ladja »Ljubljana«, ki je bila spuščena v morje sele predlanski na Vidovdan. O nesreči poročajo iz Sibenika:

V sredo zvečer kmalu po 17. je prispel v sibiško luko rušilec »Beograd« pod vodstvom komandanta eskadre. Ladja je zavila proti zalivu Crnea. Sledil je rušilec »Ljubljana« pod vodstvom kapitana fregate Josipa Ahlina. Pri izhodu iz kanala ter vzhodu v sibiško luko je rušilec zaradi zelo močnega vetra in valov zadel z zadnjim delom boka ob ostro čer in sicer v bližini vile »Mojmir«. Udarec je bil usoden; na ladji je nastala odprtina v dolžini nekaj metrov. Kljub temu se je ladji posrečilo pripluti v pristanišče. Medtem si je posadka prizadevala zamašiti luknjo, toda voda je vdrala z vedno večjo silo in ker so bili prebiti tudi rezervoarji in ventili za nafto, je nafta začela iztekati, ladja pa naglo nagibati. Skušali so pristati na plitvini ob ustju Krke, a potem je ladja zavila proti skladišču Šipada, kjer je v bližini tudi plitvina. Medtem je bil v pogonu samo en stroj, še preden so prispeli do plitvine, pa je odpovedal še ta, zaradi česar je kapitan zapovedal, naj spuste sidra. Upal je, da se ladja vseeno ne bo potopila.

Čim pa je kapitan uvidel, da se je ladja začela potapljati, je odredil, naj spuste rešilne čolne in se je posadka začela izkrcavati. Nekateri mornarji so se rešili sami s skokom v vodo.

Rušilec »Ljubljana« se je potopil med polotočkom Rogač in mornarsko komando blizu skladišča Šipada. Morje je tam globoko 11 do 15 m, tako da se moli iz vode tri do štiri metre ladje.

Rušilec »Ljubljana« je bil zgrajen v splitski ladjedelnici. Kakor njegova vrstnika »Beograd« in »Zagreb« je predstavljal samostojni rušilec »Ljubljana« našo najmočnejšo pomorsko borbeno edinic »Beograd« je bil izdelan v angleški ladjedelnici.

Plazovi zahtevajo nove žrtve

V Poljanski dolini je plaz zasul sedem ljudi, šest konj in več voz — Dve smrtni žrtvi

Log, 25. januarja V prvih dopoldanskih urah se je razširila novica da je zima s svojimi nevarnimi plazovi zahtevala nove žrtve. Prvi žrtvi pri Sv. Andreju, malemu Urbančku Božnjariju sta se pridružili dopoldne dve novi. Pod plazom zadušena sta obležala oče Franc Mrak iz Loga 35 let star in eden dveh otrok, ter Jože Miklavčič, 28 let star, delavec, še samski, doma iz Volč v občini Poljane.

Kako je prišlo do strašne nesreče? Davi se je odpravil lesni trgovec in posestnik Jurij Stanonik iz Loga št. 4 s svojimi ljudmi v gozd, da nalože les. S Stanonikom so bili hlapci in delavci, sedem ljudi, ki so imeli s seboj šest v zovove vpreženih konj. Počasi se je pomikala kolona iz Loga ob potoku Soupatu v grapi naprej, okrog 10. dopoldne pa se je pripetila nesreča. Na mali, kakor blisk se je utrgal s hriba ogromen plaz in se pričel z nogo naglo pomikati navzdol. Ljudje so hoteli bežati, toda kam? Visok sneg in v grapi — nikamor ne moreš. Medtem so snežne plasti, ki so se valile dobrih sto metrov navzdol že dosegle nesrečneže spodaj. V hipu je sneg zagril vseh sedem ljudi, vseh šest konj in vovove.

Prva sta se izmotala iz snega gospodar Jurij Stanonik in eden izmed delavcev. Čim

»Zagreb« in »Ljubljana« pa že doma, a vse tri ladje so bile enako vredne, tako da jih lahko imenujemo trojček.

Po izjavi rešene posadke je vladata na ladji vzorna disciplina. Eden izmed višjih pomorskih oficirjev je izjavil, da ta nesreča ni nenavadna ter da se podobne nesreče dogajajo tudi pri drugih vojnih in trgovskih mornarih, toda mi jo občutimo mnogo bolj kakor druge bogatejše države. Nesreča ne pomeni, da bi bil poveljnik nespособen. Pripisovati jo je treba zgolj nesrečnemu naključju, pri čemer je treba upoštevati, da je bilo zelo neugodno vreme in visoki valovi z močnimi vodnimi tokovi. Tolažimo se tudi lahko, da se je ladja potopila na kraju, kjer jo bodo lažje izvlekli. Pri tem jim bo lahko uspešno služila pomorna vojna ladja »Spasilac« in upajo, da pri reševalni akciji ne bodo potrebovali tuje pomoči. Delo bo trajalo kakih 20 do 30 dni. Zakaj ni ladja nasleda, to je vprašanje tehničnega značaja in nanj bi lahko odgovorili le, če bi ugotovili, zakaj niso boljše funkcionirali stroji.

V Sibeniku se mudita kontraadmiral Pavic in načelnik štaba eskadre Dabovici. Preiskava o nesreči se je že pričela.

Posadka se je rešila vsa razen strojniškega narodnika Grisbacha, ki ga pogrešajo od trenutka nesreče.

Sožalje ljubljanske mestne občine

Ljubljanski župan dr. Jure Adlešič je poslal komandantu vojne mornarice admiralu M. Poliču naslednje brzojavko.

Globoko obžaluje težko nesrečo kraljeve velike torpiljarske »Ljubljane« in njeno žrtev, izražam željo vsega prebivalstva, naj bi reševalno delo popolnoma uspešno, da bo kraljevska torpiljarska zopet kmalu uvrščena v bojne vrste naše kraljeve vojne mornarice.

Zanimiv letnik »Geogr. i. kega vestnika«

Potrebno bi bilo, da bi ta naša znanstvena revija izhajala večkrat na leto

Ljubljana, 25. januarja. Te dni je izšel letnik »Geografskega vestnika« za leto 1939 da tako imenujemo zvezek 4 številki te naše znanstvene revije, ki izhaja že 15 let in si je pridobila lep sloves v znanstvenem svetu, ne le doma, temveč tudi v tujini. Obširen zvezek vsebuje mnogo zanimivih gradiv, ne le za strokovnjake, ki se zanimajo za geografijo, temveč tudi za širše plasti izobraženstva. Posebno pa je treba »Geografski vestnik« priporočiti študentom in učiteljem. Iz tega letnika pa bo lahko črpal mnogo podatkov tudi socialni delavec in gospodarstvenik.

»Geografski vestnik« izdaja Geografsko društvo v Ljubljani, v njegovem odboru so naši ugledni znanstveniki: profesor dr. A. Melik, predsednik, in profesor dr. S. Kranjca, prof. J. Kosmatin, prof. Fr. Planina, prof. R. Kaduč, dr. V. Bohinec, dr. S. Ilesič, notar Mate Hafner, ravnatelj J. Breznik, dr. J. Rus in prof. Slava Lipoglavšek.

Geografsko društvo v Ljubljani, ki vzdržuje tesno zvezo s sorodnimi društvi v tujini, kjer je tudi zelo upoštevano, podpirajo: prosvetno ministrstvo, banska uprava in mestna občina ljubljanska. Po svojem delu bi pa zaslužilo vsestranske podpore tudi z drugih strani. Čim bolj bi ga gmočno podprli, tem lažje bi delovalo. Upoštevati bi morali predvsem, da s svojim znanstvenim delom širi ter utrjuje ugled naše države v svetu.

Društveno publikacijo »Geografski vestnik« za lansko leto je s sodelovanjem prof. S. Kranjca za šolsko geografijo in profesor dr. S. Ilesiča za knjižarstvo, urešila univ. prof. dr. Anton Melik, ki je nedvomno naš najboljši strokovnjak na tem polju in ki ne uživa zamašnega velikega ugleda ne le v naši državi, temveč tudi v inozemstvu.

Letnik »Geografskega vestnika« za lani objavlja naslednje zanimive članke, odnosno razprave: Najnižje in najvišje temperature v Sloveniji (dr. O. Reya); Privreda in naselja v dolini Vrbsa (Borivoje Mlojevič); Banja Luka — položaj in zemljišče (Svetozar Ilesič); Podmorski minerali (Ivo Rubčić); Vinogradna posest v Slovenskih gorah (Fr. Kolarič); Razmestitev industrije v Sloveniji (Mirko

sta bila ta dva na svobodi, sta stekla, kolikor so jima dale noge, domov na zago, da obvestita o ogromnem plazu ljudi, ki so vrelci iz vseh strani na pomoč. Vsak je pograbil orodje, ki se je zdelo najpriljubnejše. In tako se je v kratkem času odpravila skupina okrog 30 ljudi v grapo, da odklopjejo ponesrečenca. Delo ni bilo zaman. Uspejo je pridnim in vnetim reševalcem, da so potegnili iz snega še tri moke, le dveh niso mogli spraviti pravočasno na dan.

Dobil so jih, toda šele po dveh urah mrzličnega kopanja in iskanja, toda bila sta oba že mrtva. Na pomoč so poklicali tudi banovinskega zdravnika dr. Milana Gregorčiča iz Gorenje vasi, ki pa ni mogel vrniti nesrečnika življenja. Mrak in Miklavčič sta mrtva. Razen enega so rešili tudi vse konje.

Zalostni sprevod z mrtvečema je krenil nazaj proti Logu. Mraka in Miklavčiča sta sprejela v Logu globoko razžalostena vas, brezmejna pa je bila tuja zlasti pri Mraku, ko so doznali za smrt rodbinskega rednika žena in otročiča. Oba ponesrečenca so položili na mrtvačnik ali pri trgovcu Stanoniku, odkoder bo pogreb na škofjelosko pokopališče.

Grozna nesreča je zbudila nedeljeno sožalje vse javnosti z bridko prizadetimi.

Novak); Prispevki k tektoniki in morfogenezi Loških hribov in Polhograjskih dolomitov (Ivan Rakovec) in šolska geografija (Silvo Kranjec, Ludovik Vazarg in Fr. Planina).

Razen tega je še tudi zelo bogati rubrika »Obzornice« objavljenega mnogo zanimivih gradiv. Na uvodnem mestu je uvrščen šerlov članek o Kolpinem obču, ki je res nekaj svojevrstnega. Pisec obravnava ugotovitve z izleta Društva za raziskovanje jam v Ljubljani. Izlet so napravili pod vodstvom dr. Brodarja k izviru Kolpe. Mrazkomu pri nas ni znano, da izvira Kolpa 4 km južno od Oslece, in sicer v majhnem jezercu. V tem jezercu sta dva izredno gletola tolmara, saj dosegata globino od 55 do 75 m. Prav zanimivi bi bili obširnejši podatki o tem Kolpinem izviru in bi najbrž utegnili zanimati tudi širšo javnost. — Uvodnemu članku v »Obzornici« sledi še več drugih o raznih dognanjih naših znanstvenikov in o nekaterih slavni umirih geografih. — V rubriki »Književnost« so končno objavljene ocene nekaterih največjih del, ki obravnavajo tudi geografska vprašanja, in naštetih so listi, ki jih prejema »Geografski vestnik« v zameno. Že samo po tem ima naš »Geografski vestnik« velik pomen, da sužti kot središče velikih pomen, da sužti kot središče našim geografom, da lažje sledijo tuji strokovni literaturi.

V tem letniku Geografskega vestnika je treba posebej opozoriti širšo javnost na nekatere zanimive razprave, n. pr. na Reyevo o najnižjih in najvišjih temperaturah v Sloveniji, dalje o vinogradniški posesti v Slovenskih gorah in o razmestitvi industrije v Sloveniji (M. Novak).

V Geografskem vestniku obravnavajo tudi geografski sorodne vede. Vsi članki so pisani v lepem jeziku in dovolj poljudno, da jih z zanimanjem in užitkom čita sleherni izobraženec.

Potrebno opozorilo

— Dober dan, prijatelj, zakaj pa hodiš le z eno nogo po hodniku?
— O, hvala lepa, tako me je že skrbelo, mislil sem, da imam eno nogo krajšo.

DNEVNE VESTI

— Nedeljske vozne olajšave. Tuj koprometna zveza v Ljubljani opozarja, da veljajo nedeljski povratni vozi na Gorenjsko, čeprav odhaja iz Ljubljane že ob 11.45 vozne olajšave so sicer v veljavi ob sobotnih seah od 12 dalje, za ta vlak pa veljajo torej že prej, ker od 12. do 13. ni nobenega vlaka na Gorenjsko.

— Zopetna upeljava ukinitelj vlakov na progi Slov. Bistrica — Slov. Bistrica mesto. Od ponedeljka 29. januarja dalje vozijo na progi Slov. Bistrica — Slov. Bistrica mesto zopet vsak dan redno mesečni vlaki z odhodom iz Slov. Bistrice ob 5.57, 11.15 in 15.07 in prihodom v Slov. Bistrico mesto ob 6.10, 11.28 in 15.20 ter v obratni smeri z odhodom iz Slov. Bistrice mesta ob 6.24, 13.32 in 16.17 in prihodom v Slov. Bistrico ob 6.37, 13.45 in 16.30.

— Diplomirani so bili na pravni fakulteti univerze v Ljubljani gg. Lobe Hinko iz Zagradca, Cerne Marjan iz Ljubljane in Berden Pavel iz Kobilja. Čestitamo!

— Ustanovitev Jugoslovensko-bolgarskih trgovinskih zbornic v Beogradu in Sofiji. Trgovski ministri dr. Andreev je podpisal odlok, s katerim je dovolil ustanovitev Jugoslovensko-bolgarske trgovinske zbornice v Beogradu. Ustanovitev zbornice bo 11. februarja. Iz Sofije pa poročajo, da bo tam ustanovljena bolgarsko-jugoslovenska trgovska zbornica 18. februarja.

— Beograjska univerza zapra zaradi pomanjkanja premoga. Na svoji zadnji seji je univerzitetni senat beograjske univerze sklenil, da ustavi predavanja na vseh fakultetah in sicer zaradi pomanjkanja premoga. Univerza bo zapra, kakor računajo, do 1. februarja.

— V Zagrebu ustanovljajo prvo delavsko šolo v državi. V Zagrebu bodo ustanovili 11. februarja prvo delavsko šolo v državi. Na tej šoli bodo prirejali tečaj za delavstvo in sicer najprej za zobrazbo sindikalnih funkcionarjev. Tej šoli bo priključeno tudi tako zvano delavsko vseučilišče organizirano podobno kakor ljudske učilnice. Prve tečajne nove šole bodo začeli pripraviti v zagrebški delavski zbornici.

— Prizad bo kupoval vino in žganje od producentov. Začne čas je zbudila veliko zanimanje v gospodarstvih krogih nova uredba o trošarini na vino in žganje. O tem vprašanju so v sredo razpravljali na konferenci ministrstva v Beogradu. Predvsem so iskali rešitev, kako bi prepričali, da bi trgovci z vinom in žganjem ne prevzeli trošarine na producente. Sklenili so, da nalože Prizadu naj odkupi vino in žganje od producentov, da bi tako zavarovali interese vinogradnikov in kmetov. V ta namen bodo ustanovljene odkupne postaje v različnih vinorodnih okoljih v državi, najprej na Visu, v Splitu, Smederevu, Negotinu in Čaku.

— Prizad nakupuje moko za izvoz v Nemčijo. V zvezi s sklenitvijo sporazuma za izvoz moke 2500 vagonov v Nemčijo, je Prizad že začel nakupovati blago. Prejšnji teden je nakupil 414 vagonov in jih plačal po 280 do 300 din za sto.

— Podražitev premoga in koksna na Hrvaškem. Včeraj so na seji direktorjev mestnih podjetij v Zagrebu proučili zahtevo hrvaških premogokopnih podjetij po podražitvi premoga in koksna. Glade na to, da so se zvišali režijski stroški pri pridobivanju premoga, so odobrili podražitev za mestna podjetja do 15 odstotkov. Ta podražitev pa velja samo za hrvaška premogokopna podjetja in še ni znano, ali se bo podražiti tudi trboveljski premog. Znano je namreč, da Trboveljski premogokopna družba zalaga Zagreb z velikimi količinami premoga. Podražitev premoga na Hrvaškem pa bo nedvomno vplivala tudi na cene v drugih pokrajinskih državah.

— V Zagrebu zopet zaprte šole. Nedavno so bile v Zagrebu zaprte ljudske šole zaradi pomanjkanja premoga. Pred dnevi so jih odprli in je pouk trajal komaj nekaj dni. Zdad jim zopet primanjkuje kuriva in sicer ne v premoga in koksna, temveč tudi dr. Medtem se prometne razmere na naših železnih niso zboljšale, temveč celo poslabšale. Zato je še vedno zelo oteženo dovoz kuriva in so bili v Zameščanske šole do vključno 29. t. m.

— Postni poškiz za Dalmačijo ne sprejemajo. V Dalmačiji se vedno vladajo velike prometne znebnjave zaradi visokega snega, močne burje in zametov. Vlaki na liskih progih vozijo še vedno samo med Splitom in Kninom na eni ter Zagrebom in Gračcem na drugi strani. Na nekaterih krajih so zameti nad 3 metre visoki. Dva snežna pluga sta ostala v snegu. Nekoliko boljše so razmere na sušaki pred vendar imajo še precejšnje težave, ker so snežni zameti na mnogih krajih do 2 m visoki. Med Bakrom in Škivljem je ustavljen promet zaradi viharja. S pristojnih mest sporočajo, da je ustavljeno delno odpošiljanje poštnih pošilk po železnici na nekaterih krogih v Dalmačiji in v Bosni. Do naslednjega ne sprejemajo poštnih paketov za Dalmačijo.

— Črna gora še vedno od ezana od sveta. Zadnje dni je zapadel v Črni gori tako visok sneg, da so zamele vse ceste, ki vežejo Črno goro s Primorjem. Posebno visoki snežni zameti so na lovčinskih cestah, kjer je na nekaterih krajih sneg dva metra visok. V snegu sta ostala tovorna avtomobila in en avtohus. Promet je že nekaj dni povsem onemogočen, potniki ki so namenjeni v Črno goro ostajajo v Kotoru, kjer jih je dan za dnem več. Nakoničle so se tudi velike količine trgovskega blaga. Tudi avtohus, ki je vрил med Dubrovnikom in Podgorico, se je moral vrniti, ker ni mogel nadaljevati vožnje po visokem snegu.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večina oblačno hladno vreme, tu in tam bo še malo snežilo. Včeraj je snežilo v Ljubljani, Mariboru in Sarajevu. Najvišja temperatura je bila v Kumboru 16. v Dubrovniku 14, v Splitu 12, na Visu 7, v Sarajevu 0.0, v Ljubljani —0.8 v Mariboru in Zagrebu —1, v Beogradu —4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 764.8, temperatura je znašala —2.6, na aerodromu —4.

Iz Ljubljane

— Svetosavska proslava bo letos v znamenju 100letnice, odkar se je v Srbiji in v srbskem narodu sploh službeno pričel proslavljati sv. Sava kot prosvetitel in šolski patron. Kakor je bilo že objavljeno, se bo v soboto 27. t. m. ob 10 pričela v pravoslavni cerkvi sv. liturgija, ob 11 pa bo v dvorani Ljublj. Sokola na Bietovoski cesti mladinska proslava s sodelovanjem učen-

cev ljublj. osnovnih in srednjih šol. Vstop prost. Vabljeni je mladina in prijatelji pravoslavne cerkvene občine. — Zvečer ob 21. bo v Kraljici svečana Svetosavska beseda, na kateri bo g. Mihailo Milanović, dopisnik »Politike«, predaval o temi »Stoletnica svetosavlja v srbskih šolah. Pravoslavno cerkveno pevsko društvo in njegovi člani bodo izvali pesmi M. Kranjca, Bortnjanskog, Kreka, Glinke in Hatzeja. Po končani akademiji bo družabna zabava pod vodstvom mojstra g. Jenka. Vstop proti vabilu. Obleža večerna. Vstopnina 20 din za osebo, dijaki 10 din. Reklamacije za vabila se sprejemajo v pisarni Srbske pravoslavne cerkvene občine, Subičeva ulica 3/II (tel. 43-98). Cisti dobitek je namenjen bolnim sirotam in revnim dijakom ter za notranjo ureditev pravoslavne cerkve v Ljubljani.

— Geografsko društvo bo imelo drevi ob 18. uri v geografskem inštitutu na univerzi svoj redni letni občni zbor. 49a.

— O državljanski in narodni vzgoji bo predaval pod okriljem Pedagoškega društva prof. Venceslav Copic. Predavanje bo jutri ob 18. v dvorani mineralnega inštituta na univerzi. Problem narodnostne in državljanske vzgoje je gotovo eno izmed najbolj perečih vprašanj našega državnega in narodnega življenja. Vstop prost.

— Ru-k-a Matica, Ruska Matica bo priredila v ponedeljek 29. t. m. v dvorani francoskega inštituta literarni večer o priliki 125. obletnice rojstva ruskega pesnika M. Lermontova. Na sporedu uvodna beseda dr. Evgena Spektorskega, slavnostni govor dr. Nikolaja Preobražena koga in recitacije učencev ruskega tečaja. — Začetek ob 20. Vstop prost.

— Nov grob. V Zavetišču Sv. Jožefa na Vidovdanski cesti je umrla v visoki starosti 81 let ga. Marija Willenpart rojena Knez. Pogreb bo jutri ob 16. izpred pokopališča na Viču na tamošnje pokopališče. Pokojnici blag spomin, njenim svojcem naše iskreno sožalje.

— Vojni dobrovoljci, člani sreske organizacije Saveza vojnih dobrovoljcev krajevine Jugoslavije v Ljubljani, se obveščajo, da bo 21. redni letni občni zbor 11. februarja t. l. na predvečer 10. februarja za šaupni članski sestanek. Podrobnosti bodo še objavljene. — Uprava.

— Revna mati nam piše: Sem mati šestih otrok, od teh je pet solobovskih. Med njimi je tudi 15letna Tilka, ki pa je že od petega leta bolehna. Bila je že petkrat v bolnici zaradi preloma kosti na desni nogi. Prestala je že tri hude operacije. Pred dnevi se je vrnila iz bolnice. Vse njeno trpljenje je posledica tega, ker nima prave proteze in si pri vsakem padcu ponovno zlomi nogo. Zato tudi ne more že tri leta redno obiskovati šole. Sedaj je vpisana v drugi razred meščanske šole v Zg. šiški. Potrebnovala bi drugo protezo, a kako naj ji jo kupim, ko nimam niti sredstev za preživljanje. Moj mož pokovski pomočnik, je že tretje leto nezaposlen. Lahko si mislite, kako živimo in da so otroci na pol goli in bos. Kot mati, ki bi bila trpljenje otrok, se obračunam na dobre ljudi da bi mi kakor koli pomagali. Rada bi kupila hčerki drugo protezo in otrokom najnuj-

Roparski umor v Malih Braslovčah

Zrtev židovina je postala 76 letna Neža Puncerjeva

Celje, 25. januarja. V sicer tako mirni Savinjski dolini sta bila lani izvršena dva dvojna roparska umora: v Sečah pri St. Pavlu in v Medlogu pri Celju. Oba zločina sta še nepojasnjena. V četrtke jutraj pa je faburilja prebivalstvo Savinjske doline vest, da je bil zopet izvršen roparski umor, tokrat v Malih Braslovčah. Zrtev morilca je postala 76-letna Neža Puncerjeva, p. d. Mekusova.

Na lepem posestvu, ki leži bolj v samotni sta gospodarili Neža Puncerjeva in njena nekoliko mlajša sestra Marija Puncerjeva. Bili sta marljivi, varčni in dobrega srca. Nedavno sta izročili svoje posestvo nekakšnji Rozaliji, ki je poročena s Francetom Celinskom, sami pa sta se preselili v sosedno hišico.

V sredo zvečer sta sli sestri kakor običajno, zgodaj spat. Okrog ponoči se je Marija Puncerjeva prebudila vsled ropota, ki je prihajal od vzhodnih vrat. Prizgala je električno luč, v tem pa je stopil v sobo neznan možki, ki je imel podolgovat obraz in

PREMIERA! ŠOLA HEROJEV

KINO MATICA — TEL. 21-24

nejsjo obleko in obutev. — (Naslov nesrečne matere dobit v uredništvu.)

— Islet na Kurčevski, prijave Putnik. — Suleha (Urušenje Jugoslov. emancipiranih žen) je prav vesel dogodek v letošnjem predpustu. Igra je skrbno pripravljena in je dosegla velik uspeh. Vse dosedanje predstave so bile popolnoma razprodane. Ponovitev te izvrstne Nušičeve veseligrbe bo v šentjakobskem gledališču jutri in v nedeljo 28. t. m. ob 20.15. Ker je za predstavi veliko zanimanje in je odšlo tudi pri zadnji predstavi mnogo ljudi brez vstopnic, jih kupite že vnaprej in to jutri in v nedeljo od 10. do 12. od 15. do 17. ter eno uro pred začetkom.

— Saljiv in zabaven predpustni filmski program v kinu Slogi. Spritno negotovosti in razvrstosti sedanjih težkih časih, ki vsepovedno pretresajo svet, je uprava kina Sloga poskrbela za letošnji predpust serijo zabavnih in humorja polnih filmov, s katerimi hoče sprostiti ljubljansko občinstvo ter ga predamiti v vedro razpoloženje. Kot prvi iz vrste teh zabavnih filmov bo od jutri dalje na programu film »Vesela potepuha« s znanima in občinstvu priljubljenima karakternima igracema Mickey Rooney-em in Wallace Beery-jem. Že imena obeh filmskih zvezdnikov jamčita, da bo film zadovoljil tudi najbolj razvajene obiskovalce kina. Za Svečnico nas bo zabaval znani in priljubljeni francoski komik in humorist Fernandel, ki bo predložil niz zamotanih pustolovščin s svojega potovanja »S 5 parami okoli sveta«. Vsi Ljubljanci bodo uživali, ko jih bo ta znameniti komik povedel v razne kraje sveta. Francija, Amerika, Kina, Indija in Afrika dela francoske komike. Za dila in Afrika so sodelovali pri snemanju tega največjega dela francoske komike. Za pust pa vas bosta potegnila s seboj krajša smeha Stan Laurel in Oliver Hardy, ki bosta nastopila v zabavni komediji »Bistre glave«. Komur je do smeha, veselja in razvedrila, naj ne pozabi, da je te dni prav zabaven filmski program samo v kinu Slogi. 407.

— Pevsko društvo »Slavce«, priredi tudi letos svojo tradicionalno »slavčevsko maskarado« in sicer v soboto 3. februarja v veliki dvorani hotela »Metropol« v Miličici. Sodeloval bo odlični jazz-orkester 40. ljubljanskega pešpolka. Polka, valček in drugi plesni komadi, ki jih bo izvajal orkester, bodo nudili vsem obilo prilike, da se navrtje do jutrnjeh ur, dobra in cenena plačala kakor tudi druge dobrote pa bodo povzročile razpoloženje posetnikov do žametnosti. Ized sodelujočih mask, ki se že zdaj javljajo, bodo najlepše po prineu Karnevalu naračene z lenimi darili, lahriana bo tudi kraljica rož. Pridrženi odbor vabi vse one, ki so že do zdaj redno posejali to res demokratično prireditve, da posejijo tudi letos to njegovo prireditve vsem drugim pa svetuje, da se tudi udeležijo tega predpustnega rajanja ter se tako vsak za nekaj ur odrešijo vseh življenjskih tegob. (—)

TROIS DE ST. CYR. Najaktualnejši francoski film o neomejeni požrtvovalnosti in heroizmu mladih med. Roland Toutain, Jean Mécantou, Helene Ferdiere. — Ob 16., 19. in 21. uri!

Vražji študentje

KINO UNION, tel. 22-21 — Ob 16., 19. in 21. uri.

Fatalna bolničarka

Samo še danes ob 16., 19. in 21. uri film zanimivih in opasnih pustolovščin, plemenitega požrtvovanja in verne ljubezni. Kot dopolnilo film misteriozne vsebine po znani noveli H. St. Keelerja: NOCI V SING-SINGU. — Kino Sloga, tel. 27-30.

ga je pri tej priliki napadel in ga poškoval po desni strani obraza. Nič boljše se ni zgodilo 19letnemu Francetu Zuri iz Starega gradu. Ko je šel od svojega dekleta domov, ga je na potu napadel z nožem Alojz Jožef in ga poškoval po glavi. Oba vasaovca sta morala poiskati pomoč v bolnišnici usmiljenih bratov.

— Napaden je bil. Na povratku od sestre, ki prebiva v bližini St. Janža, je bil napaden 31letni Fr. Umek iz Strašperka. Napadalec Fr. Gregorič iz Krmelja je Umeka poškoval po desni rami tako močno, da se je moral poškočevanec zateči po zdravniško pomoč v bolnišnico usmiljenih bratov.

Iz Zagorja

Za prvenstvo Ljubljanskega župn. športnega podsaveza. V soboto in nedeljo bodo prihiteli v Zagorje številni tekmovalci, med njimi večkratni prvaki, da si na belem polju v plemenitem tekmovalstvu izvojujejo nove lavrike.

Jutri ob 15. bo start seniorjev izpred Sokolskega doma na progi, ki meri 15 kilometrov, takoj za njimi pa junorjev delno na isti progi, dolgi 8 km. Froga bo vodila v smeri mimo izolirnice, pod streliščem, na Kisovec, Loke, Bregar, Na puštnar, Sp. Zavine, Zg. Zavine, kmet Borštnar, okrog Kukulnca nazaj na Ceglarska, Odlašca, mimo elence, preko šavge in mimo pokopališča na elij pred Sokolskim domom. Juniorji bodo skrajšali progo že na Lokah ter bodo tečili od Lok preko Vr in po prej označeni progi, zaradi česar bodo dospeli prvi na cilj.

V nedeljo bo ob 10. dopoldne skozi na preurejeni sokolski skakalnici, ki dopušča skoke do 30 metrov. Zmagovalci bodo prejeli pokale, ki so jih poklonil dr. Tomo Zarnik, hrastniška steklarina, ravnatelj TPD, inž. Alojzij Koika ter dragocene plakete. Jutri zvečer bo prijateljski sestanek v Sokolskem domu, kjer imajo tekmovalci ptenočišče in ostalo oskrbo.

SOKOL

Savezni prednjaški tečaj za članice bo od 8. do 22. februarja t. l. v Beogradu. Stroške za hrano in stanovanje nosi savez, medtem ko plačajo vožnje ednice odnosno posameznice. Prijavljene sestre imajo pravico do polovine voznice. Sestre, ki se žele tečaja udeležiti, naj se prijavijo župni načelnstvu najkasneje do 1. februarja t. l.

Sokolsko društvo Ljubljana. — Moste objavila: Redna telovadba posameznih oddelkov se vrši v telovadnici osnovne šole na Zaloški cesti po naslednjem redu: v ponedeljek od 19.30 do 20.30 ženski naračaj in članice, v torek od 20. do 21. moški naračaj in člani, v sredo od 18. do 19. ženska deca in od 19.30 do 20.30 ženski naračaj in članice, in četrtak od 18. do 19. moška deca, v petek od 20. do 22. vaditeljska ura. — Naša četa v Dolu pri Ljubljani priredi v nedeljo ob 15. v sokolski dvorani v Dolu igre »Ponos za ponos«. Članstvo bratsko naprosamo, da se vabilu odzove v čim večjem številu. Prijave pri bratu Vašlju ali starosti in v petek ob 20. do 21. v društveni sobi. Pri zadostnem številu prijavljenecv, cena tja in nazaj okrog 10 din s posebnim avtohusom ob pol 14 izpred Sokolskega doma, sicer pa z redno progo ob 12. izpred Mestnega doma, cena tja in nazaj 16 din. Letovnja predpustna zabava bo na pustno soboto zvečer v vseh prostorih restavracije pri Lasanu. Pridite! Ustanovil se je društveni gledališki odsek in študira igre »Trije vaški svetniki, ki jo uprizori konec marca ali aprila. Zdravo! Uprava.

Iz Maribora

— Svetosavska proslava v Mariboru bo tudi letos zelo slovesna. Jutri ob 10.30 bo v dvorani Sokolskega doma šolska proslava. Najprej bo rezanje kolača, gojenci tukajšnje šole za rezervne oficirje pa bodo zapeli državno himno in himno sv. Sava. Dijak klasične gimnazije Dušan Benčina bo pozdravil goste, nakar bodo sledile pevске točke dijakov vojakov pod vodstvom Dimitrija Zbreta in mešanega zbora trgovske akademije pod vodstvom prof. Vasilja Mirka. Jutri zvečer ob 20.30 bo slavnostni koncert, pri katerem bodo sodelovali vojaška godba pod vodstvom dirigenta kapetana Jiranca, operni pevec Anatol Manoševski, prof. dr. Roman Klasič, ravnatelj matične glasbene šole Oton Bajde in pevci »Jadrana«—Nanosca pod vodstvom prof. Vrabca.

— 10.100 volilcev v Mariboru. Na mestnem magistratu so sedaj končali poprave volilnih imenikov. V Mariboru je 10.100 volilnih upravičencev nasproti 10.015 leta 1939. Okoli 450 volilcev je bilo črtanih, ker so se preselili v druge občine, nanovo pa so vpisali okoli 500 volilcev.

— Razpis Slomske nagrade za l. 1940. Mestno poglavarstvo mariborsko razpisuje Slomske nagrade za l. 1940, v znesku 5000 din. Pravico do tekmovalstva imajo na mariborskem kulturnem področju delujoči pisatelji. Delo je treba predložiti do 1. oktobra predsedniku mestne občine mariborske tako, da je avtor označen z geslom, njegovo naslov pa priložen v zaprti kuverti.

— Diplomirala sta na zagrebški komercialni visoki šoli za inženjerja ekonomije inštrukcije in gospodarski svetovalec gosp. Stane Koštopaj in profesor na tukajšnji trgovski akademiji g. Friderik Dege-n. Čestitamo!

— Razburilni dogodek se je pripetil na izzavnem mostu. Sredl mostu je nekdo se ob pravem času zadržal 30letnega Ljudvi-

ka P., ki je hotel skočiti v Dravo. Pošklicali so stražnika, kateremu je P. rekel, da si je obupan nad življenjem hotel končati življenje v Dravi.

— Tatovi v mlinu. V mlin Rajmunda Lirzerja v Cvetlični ulici 36 so ponoči vdrli drzni zlikovci ter odnesli nad 2000 din vrednih simroskijski jermen, ki je dolg 12 m, 16 cm širok in 1 cm debel.

— Prepaden vionilec. Žena inž. Pogacnik, stanujoča v Kosarjevi ulici 40, je čula okoli 22. v spalnici ropot. Ko je pregledala stanovanje, je opazila, da so kuhinjska okna odprta in da beži zunaj hiše neki možki. Občudno je neznanec skušal v Pogacnikovev stanovanju izvršiti tatvino, pa je bil pripaden.

— Razne vesti. Vdovi po železničarju Terzijju Papst, stanujoči na Oreškem nabrežju, je neki mlekakar ukradel iz kuhinjske omare 1000 din vredno zlato žensko uro. — Na Glavnem trgu je nekdo ukradel posestnik Matilid Bedenik iz Nedol denarico, v kateri je bilo 1200 din. — V Ehrlichovi tekstilni tovarni je 20letni Josip P. iz nagajivosti vrgel lesen zaboj proti 19letnemu Francu P. in mu poškočoval roko, Franc P. je zaradi tega navallil na Josipa P. ter ga s pestjo s tako silo udaril po obrazu, da mu je prizadel precejšnje poškodbe. Zadeva bo najbrže predmet kazenske razprave. — Zasebnici Anji Zagorski, stanujoči v Strossmajerjevi ulici 10, je izginila iz kovčega, ki ga je imela shranjeno v kleti, razna posoda, vredna okoli 300 din.

— Smrtna kosa. Na Fobrežju na Tržaški cesti 6 je umrla hišna posestnica Marija Kuret, stara 56 let. Zalužnim svojcem naše globoko sožalje!

— Studenske novice. Banska uprava bo priredila kmetijsko-delavski tečaj, ki je namenjen predvsem malim posestnikom, industrijskim delavcem ter mlajšim družinskiim članom, ki nameravajo gojiti železnjavo za domačo prehrano. Za tečaj se je treba prijaviti pri občini, oziroma v šoli.

— Vreme. Današnja jutranja minimalna temperatura je bila —3.2 C. Količina padavin po tajajočem se snegu je bila 1.7 mm, višina snega se je nekoliko zmanjšala in je znašala jutraj 43 cm. Za mariborski okoliš napoveduje vremenska postaja na Teznu toplejše vreme.

Boleznica

KOLEDAR

Danes: Petek, 26. januarja: Polikarp DANASNJE PRIREDITVE
Kino Matica: Šola herojev
Kino Sloga: Fatalna bolničarka in Noči v Sing-Singu
Kino Union: Vražji študentje
Kino Moste: Večna karavana in Demoni zraka

Geografsko društvo občni zbor ob 18. v Geografskem inštitutu na univerzi
Razstava slikarja E. Deržaja v Jakopičevem paviljonu

DEŽUJNE LEKARNE

Danes: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, Hočevar, Celovška cesta 62, Gartus, Moste — Zaloška cesta 47.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20 uri
Petek, 26. januarja: Na prisojni strani.
Premiera. Premierski abonma
Sobota, 27. januarja: Profesor Klepčev. Red B
Nedelja, 28. januarja: ob 15. uri: Kupčija s smrtjo. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: Na prisojni strani. Izven. Znižane cene

Opozarjamo na zanimivo premiero drevi. Moderna, v sodobnem duhu pisana veseloigra nordijske pisateljice Helge Krog »Na prisojni strani« oevaja gledalce s sicer miniaturnim, zato pa iz prav zanimivih psiholoških potezij zgrajenim dejanjem. Vsa fina in odlika tega dela je v detajlih, ki odkrivajo nprav nordijskih ljudi, ki so v tem dejanju člani nekoliko čudaške rodbine. Deloma resni konflikt med možem in ženo — oboja doživljata zakonsko krizo — pa spremljajo s suhim humorjem pokazani prizori o ljubezni dekleta s hladnim srcem. Originalni stric Severin in g. Margareta, dandy Preben in bohem Joahim dopolnjujejo krog, v katerem se godi dejanje. Igrali bodo: Mira Danilova, Kralj, Vida Juvanova, Polonca Juvanova, Daneš, Jan, Jerman. Režiser: prof. Sest. Inscenator: ing. arb. E. Franz.

OPERA

Začetek ob 20 uri
Petek, 26. januarja: zaprti, (generalka)
Sobota, 27. januarja: Rusalka. Premiera.
Premierski abonma
Nedelja, 28. januarja: ob 15. uri: Frasquita. Izven. Gostovanje Zlate Gjungnicke. Ob 20. uri: Nižava. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol

Premiera v ljubljanski operi. Najznamenitejše delo češkega skladatelja Antonina Dvořaka, »Rusalka« pride zopet v repertoar naše opere in bo njena letošnja premiera najbolj popularna Dvořakova opera in poleg »Prodane neveste« bo to gotovo najbolj znana in najbolj uveljavljena češka opera sploh. Uporizorev sta pripravila režiser Ciril Debevec in dirigent Niko Štrctof. Vloge so v rokah: Franca, Heybalove, Kogojev, Basičeve, Lupše, Barbičeve, Sladojeva, Rakovca, Poljanarjeve, Ruppnikove in Medvedškovce. Premiera bo za premierski abonma.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Zmrznjeni nogi sta mu odpadli

Pretresljiva usoda 36 letnega brezposelnega trgovskega pomočnika Miroslava Mariniča

Maribor 25. januarja. Cisto svojevrstno pretresljivo usodo je doživel brezposelni trgovski pomočnik Miroslav Marinič rojen 17. maja 1903 v Kosaških pri Mariboru. Šole je obiskoval v Mariboru, pozneje je bil zaposlen v ulonjski pivovarni. Ko so ukinitelj obratovanje, si je Marinič pomagal na razne načine, v zadnjem času je bil zaposlen pri nekakšni ledu. Pri tem je dobil rezev, tude ozobilne Zbolel je Zateke, se je k nekaterim znanem, ki jih je imel v Radvanju toda povsod so mu bila vrata zaprta. Rezev si ni vedel drugače pomagati kakor da se je zatekel pod jasi v hlev posestnika in gostilničarja Slauerja v Zg. Radvanju. Pet dni je tukaj v hlevu preživel v pomanjkanju, mrazu in trpljenju. Domači so sicer prihajali vsak dan krmiti živino v hlev, niso pa opazili pod jasi mirne nesrečnice, ki sta mu medtem obe nogi popolnoma zmrznili in odpadli.

Po posebnem naključju je bil danes v neposredni bližini hleva orožnik Obren Mirdinja. Zazdelo se mu je, da čuje neko stokanje, ki je prihajalo iz hleva. Šel je v smeri stokanja in opazil pod jaslami nesrečnega Mariniča, ki je držal v obeh rokah svoji odpadli nogi. Bil je shiran in semstradan. Orožnik je takoj obvestil o tem mariborske rezevalce, ki so nesrečnega prepeljali v mariborsko splošno bolnico. Zaludni primer Miroslava Mariniča je vzbudil vsepovedno sožalje in pomilovanje z bridko in težko usodo.

Kljub trpkim življenjskim izkušnjam je dobra žena, pri mizi katere se je najedel marsikaj siromak, zlasti dijak, vedno dobre volje, zdrav in čila. Je vid in je nekoliko zapustil. Kljub tej nadlogi prebira še vsak večer naš list, iz katerega črpa vse važnejše dogodke. Nestorici slov kuharic želimo, da bi v zadovoljstvu in zdravju praznovala še več obletnic.

— S sekiro po glavi. Med 20letnim Fr. Zupanom in Alojzijem Komarjem iz Dol. Prekope pri Kostanjevici je bilo že dalj časa sovražno razmerje. Pred dnevi je Komar napadel Zupana s sekiro in ga z njo dvakrat udaril po glavi. Hudo ranjenega Zupana so prepeljali v bolnišnico usmiljenih bratov.

— Na vasovanju sta io skupila. V Gabrijah pod Gorjanci je vasoval 26letni Fr. Rajk, ki ni bil v preveč dobrih prijateljskih odnosjih z Antonom Škedljem. Ta

Iz Novega mesta

— Jubilej nestorice slovenskih kuharic. V Novem mestu praznuje danes 70letnico starosti ga Josipina Ludwiger-Zega. Jubilatka, ki je po rodu iz ugledne narodne rodbine Zega-Potokarjeve, se je kot hči posestnika in sodnega uradnika že v zgodnji mladosti posvetila kuharski umetnosti, v kateri ji se danes ni nihče kus, kljub visokim letom. Njena kuharska umetnost obkudovali vsi velikiš bišve kranjske in goriske dežele, pri katerih je priprav

Usoda zapisana na rokah

Po potezah na dlaneh se lahko presoja človekov značaj

Govori se da je naša usoda zapisana v zvezdah a mnogi verujejo da je zapisana tudi na dlaneh. Kakor je nastala posebna »veda« astrologija ki skuša razbrati usode ljudi in zvezd tako se je razvila tudi da jo imenujemo vede hiromantija ali čitanje človeške usode odnosno človeškega značaja z dlani. Hiromantija je postala kakor gratozija zadnje čase že ugledna ve da ter marsikdo pozablja da so njeni ustanovitelji cigani. Z njo se pečajo celo učenci in profesorji ter dokazujejo da je mogoče po obliki roke ali prstov črt ali gubic na dlani določiti značaj človeka. Lahko bi sicer navajali celo vrsto nasprotnih dokazov vendar n' moremo zatajiti da je oblika roke kolikor toliko v zvezi z značajem človeka. Upravičeno domnevamo da se duševne lastnosti človeka izražajo v raznih kretanjih in gibih ter da zaradi tega ostanejo prej ali slej vidni sledovi tudi na rokah če se nekateri gibi ponavljajo.

Hiromantija se deli na več vrst proučevanja značaja z rok. Ena izmed njih se imenuje palmistija to je veda o znamenjih na dlaneh Palmistija razpознаva gube in črte na dlaneh in na podlagi proučevanja teh črt ugotavlja kakšna je usoda človeka. Dlan je razdeljena s 7 prečnimi in 7 vzdolžnimi črtami. Prečna črta sredi roke se imenuje življenjska črta. Prva črta ugotavlja po tem kako je globoka in dolga dolžnost življenja. Črta ki se vleče od kazalca proti sredini dlani, odkriva da je človek nagnjen k boleznim in kaže tudi kakšne telesne konstitucije je. To črto imenujejo tudi železno. Vrsta drugih manjših črt nima posebnega pomena. Črta pod palcem in črta pod prstancem odkriva če je človek pošten ali ne. Črta pod dlanzo sredi itd. Če hočemo doznati lastnosti posameznega človeka moramo proučevati velikost in obliko roke ter prstov. Pri tem je posebno zanimivo da ljudje z velikimi rokami radi delajo razna drobna dela n' prurari in zlatarji. Ti ljudje so možati ter

značajni. Ljudje z majhnimi rokam pa niso za drobna dela kar se zdi na prvi pogled neverjetno. Pripisujejo jim da so dobri organizatorji in da se radi posvečajo arhitekturi in stavbnim strokam. Značaj človeka nam odkriva tudi mišičevje roke. Ljudje s trdnimi mišicami so odločni, delavni in povprečno inteligentni. Ljubijo sport ter gibanje na prostem. Ljudje z mehki mišicami so občutljivi, a mirni, neodločni in se neradi trudijo. Ljudje z močno, a voljno roko so močni in zelo inteligentni.

Tudi po velikosti posameznih delov roke lahko ugotovljamo kakšnega značaja je človek. Normalne roke z enako dolgimi prsti imajo ljudje s povprečno inteligenco ter ljudje povprečne duševne in telesne delavnosti. Čim bolj je razvita dlan ob začetku prstov tem bolj je človek naklonjen k materializmu in grobstvom. Ljudje ki imajo krajše prste kakor dlan so navadno rojni za težje delo, so mračni in ne posebno delavni. Čim daljše prste ima človek, tem več nadarjenosti ima za umetnost. Dolgi prsti izdajajo občutljivost, krivi pa prilagodljivost. Prsti, ki so debeli ob dlaneh, izdajajo komodne ljudi in sladkuse. Prsti, ki so na koncu razširjeni, kažejo, da ima človek smisel za duševno udejstvovanje. Prsti, ki se končujejo pravokotno, izdajajo delavne ljudi mirne in negenantne.

Končno imajo vsi pomen tudi členki na prstih. Prsti z vzvišeni členki odkrivajo »ogibno« mislečega človeka. Takšne prste imajo zdravniki, matematiki in filozofi. Prsti z gladkimi členki nam pripadajo navadno umetniško nadarjenim ljudem.

Tako torej sodijo »vedci« o človeškem značaju na podlagi proučevanja rok. Vi se pa ne smete jeziti, ko si boste ogledali roke ter odkrili na njih kaj slabega. Ne smete pozabiti da vam manjura ali celo plastična kirurgija lahko povsem izpremeni roko tako, kakor si želite. Če ostane potem značaj neizpremenjen, to ni važno, kajti glavno je, da imate mirno vest.

nej srednjih in visokih šol, kjer načelno sporta ne goje. Sedaj so pa celo odkrili da malo šole, kjer ne goje sporta, znaten priliv dijaštva prav zaradi tega, ker se mnogi dijakovi sporta boje. Tako imajo v Ameriki zopet posebno senzacijo. Trdijo, da sport bolj odbija kakor privlačuje. Za primer navajajo majhni jezuitski kolegij v Seattleu v državi Washington. Ta kolegij je bil ustanovljen že l. 1898 a pred osmi leti je na njem študiralo samo še 34 dijakov. Sedaj šteje 1000 gojencev baje prav zaradi tega, ker v njem ne goje sporta.

Iz Celja

O pomenu francoske revolucije bo predaval v ponedeljek na ljudskem vseučilišču v Celju univ. docent dr. Fran Zwitter iz Ljubljane. Opozarjamo na to zanimivo predavanje.

Celjski šahovski klub bo priredil drevo ob osmih v klubskih prostorih kavarni »Evrope« redni mesečni braturnir za prvenstvo v mescu januarju.

Smuške tekme celjske sokolske župe bodo v nedeljo v Pečovniku. Ker je zapadlo v zadnjih dneh dovolj snega je tehnični odbor celjske sokolske župe prelozil župne smuške tekme od Celjske koče v celjsko okolico in sicer v Pečovniku. Tekme se bodo pričele v nedeljo 28. t. m. točno ob pol 10. Zbirališče tekmovalcev bo v nedeljo ob 8 v telovadnici v mestni šoli, kjer se bodo tekmovalci javili sodniškemu zboru, nakar bo skupen odhod na nastopno mesto pri »Skalni« kletki. Člani bodo teklovali v potrpljenem teku na 8 km s strelnjem v vojaško puško v balončke na vojaškem strelišču v Pečovniku, moški narajšaj v potrpljenem teku na 4 km s strelnjem z zračno puško v balončke na istem strelišču, poleg tega pa bo še smuk članic, ženskega narajšaja in nižjega moškega narajšaja.

V celjski bolnici je umrl v četrtek 70letni preuzitkar Mihal Strnad iz Podvrha pri Braslovcah.

Volkovi na Dolenjskem

Novo mesto, 26. januarja. Ostra zima je prisilila lačne volkove, da so zapustili svoja stalna bivališča ter jih je prignala v kraje, kjer upajo dobiti več plena.

Listi so že poročali, da so se te nevarne zveri pojavile v okolici Karlova in blizu Metlike, kjer so jih tudi nekaj postrelili. V zadnjem času so se pojavile tudi v kočevskih hribih, zlasti na Rogu na Rogu so stalno zaposleni delavci ki prevažajo les iz obširnih gozdov. Gozdni de-

lavci in vozniki ostajajo po ves teden na Rogu, kjer so nastanjeni in prenočujejo v posojilnih velikih parne žage, ki je pred leti penehala obratovati, in imajo tu v hlevih čez noč shranjene konje.

Nekega jutra so pretekli teden zapazili delavci okoli hleva sled volkov, ki so zavohali konjsko pečenko, ki pa niso mogli vdreti v dobro zaprti hlev. Banovinski lovci, ki imajo tudi tu svoje kočee, so si za volčjim sledom, da bi jih postrelili, ker plača baje banovina za vsakega ustreljenega volka 500 din nagrade, toda volkovi so pravčasno izginili. Povsem verjetno je, da se bodo še povrnili, ker zima še vedno zelo ostro pritiska in je tod snega mnogo več kakor v nižjih legah.

Volkovi so v kočevskih gozdovih sicer redka prikazen, a v hudih zimah, ko leži na zemlji debela plast snega, pa se večkrat pojavijo. Zato imajo tudi delavci strah pred njimi in zvečer prav skrbno zapirajo hlevska vrata in jih dobro zapahnejo, da bi ponoči ne mogli volkovi vdreti in priti do konj.

Tudi sicer je zimsko življenje na Rogu zelo zanimivo. Tod se spreha medved z mladici in rije po debelem snegu, ko zapusti svoj zimski brlog. Vse prehodi in pretaca, išče si živeža. Gozdni čuvaji in banovinski lovci jim od časa do časa nastavljajo konjsko mrhovino, ki jim je v tem času prav slastna jed. Prav zanimivo je opazovati iz varnega zavetja in skrivališč kosmatinca, ki se loti nastavljenemu mrhovini, kako zadovoljivo jo pograbi in pohiti z njo v svoj brlog.

Prav tako imajo tudi divji prašiči v tem delu kočevskega hrtbovja svojo domovino. Preobilica snega tudi njim nič posebno ne ugaja, tembolj pa prijaj lovčev, ki jih laže slede, da pridejo večkrat na strel. Postrelili so že več divjih merjascev, ki jih lahko prav po nizki ceni odkupijo od lastnikov lova, saj je njih meso, zlasti mladih prašičev užitno in prav slastno. Tako si lahko večkrat privoščijo ceno pečenko.

Pevski koncert »Fantov na vasi«

Litija, 26. januarja. V obilici pevskih udruženj ki jih imamo Slovenci dobiva v zadnjem času veljavo pevski kvartet »Fante na vasi«. Tvorijo ga trije bratje Lumbarji iz Ljubljane in g. Debeljak davčni uradnik v Litiji. Fante na vasi: poznamo iz ljubljanskega radia, sedaj pa so začeli s pevsko turnejo na podeželju, da propagirajo umetno in narodno pesem. Litija so si izbrali za eno prvih svojih nastopov, pač iz razloga, ker tu službuje nji-

hov pevski tovariš g. Debeljak, ki poje v kvartetu II. bas.

Nedeljski koncert je zadel pri nas na ne-ljubje ovire. V soboto so imeli člani sportnega kluba Litije v istem prostoru svojo tradicionalno maškarado, v nedeljo pa smo imeli prvo priliko, da pohitimo letos po ugodnem snegu na naša smučišča. Zato dvorana na Stabah ni bila povsem napolnjena, kakor bi lepa prireditev zaslužila.

Pevski kvartet »Fante na vasi« je pred-nasal 20 točk. Na programu so imeli dve skladbi celjskega skladatelja učitelja Cirila Preglja (O košnji in Pri sv. Roku). Obilo odobravanja je žela Danila Bučarja »Tukey leže«, ki je iz njegove operete »Na Trški gori«. Precej je bilo tudi narodnih; Ribniško so morali ponavljati.

»Fante na vasi« so podjetna pevška družina. Svoj program so že tako razširili, da jim primanjkuje materiala. Zato imajo naklonjenega skladatelja Hafnerja, ki jim komponira pevne melodije na različna besedila. Na litiskem koncertu je bil njihov domači skladatelj L. Hafner bogato zastopan: Kaj klepije, Tiho polje, Romanca, Siromak, in Deklica ti si jokala.

Ze ob nastopu je pevška četvorica, ki je bila obležena v slovensko narodno nošo dosegla z občinstvom takojšen kontakt. Razpoloženje se je večalo od točke do točke.

»Fante na vasi« so se oddolžili tudi našemu krajanu skladatelju g. Petru Jerabu in so dodali eno njegovih posrečenih skladb.

Litjska prireditev je bila organizirana pod okriljem našega glasbenega društva »Lipee«.

Radioprogram

Sobota, 27. januarja.
7: Jutrnji pozdrav. — 7:05: Napovedi, poročila. — 7:15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Zdj veseli spet bodimo, plošče lepe izberimo. — 12:30: Poročila, objave. — 13:01: Napovedi. 13:02: Zdj veseli spet bodimo, plošče lepe izberimo. — 14: Poročila. — 17: Otroška ura: a) Slovenske narodne pravljice (bere Milava Boltar-Ukmarjeva), b) Glebanove prigode (izvajajo članice nar. gledališča). — 17:50: Pregled sporeda. 18:00: Za delopust igra radijski orkester. — 18:40: Pogovori s poslušalci. — 19: Napovedi, poročila. — 19:20: Nac. ura: Zveza naše in bolgarske likovne umetnosti (Milan Katič, novinar iz Zagreba). — 19:40: Objave. 20: O zunanjih politik (dr. Alojz Kuhar). — 20:30: Pisane razmišljave. — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Za vesel konec tedna igra radijski orkester.

V Ameriki bodo zgradili orjaške bombnike

Kakor es je zvedelo iz objave tvornice Douglas, imajo v njenih obratih v Santa Monici v Kaliforniji pripravljen načrt za zgraditev prototipa letala s 100 tonami. To letalo bo imelo 6 motorjev, njegov trup pa bo stal na treh kolesih kakor pri letalu tipa »DC-4«. Ta letalski kolos so ponudili ameriški družbi za letalski promet »Panamerican Airways«. Letalo bo imelo 16 članov posadke ter bo lahko nosilo poleg njih 1000 potnikov in goriva za 8000 km dolgo pot brez pristanka. Motorji bodo imeli 12000 konjskih sil, dolžina trupa bo 55 m, razpon kril pa 95 m. Brzina letala bo 320 km pri zemlji, v višini 7500 m pa bo moglo razviti brzino do 485 km na uro.

Kabina letala bo zgrajena tako, da ne bo prepuščala vode. Po istem načrtu bi se mogel zgraditi bombnik najnovije vrste z 80 tonami, ki bi mogel nositi poleg posadke še 20 ton razstreliva in preleteti pot 10000 km. V zvezi s tem načrtom se je pojavilo vprašanje zgraditve posebnih letališč, s katerih bi moglo novo ogromno letalo vzleteti. Letališče bi moralo biti betonirano, da bi moglo vzdržati ogromno breme. Ali bo prišlo do zgraditve tako ogromnega bombnika čigar cena bi znatno prekašala njegovo orjaško težo, je doslej še tajnost tvornice, ki je prejela ta predlog konstrukcije.

V čem prekašajo finski vojaki sovjetske

Posebni dopisnik amsterdamskega lista »Telegraaf« je našel sedem kreposti finskega vojaka, s katerimi prekaša sovjetskega vojaka:

1. Finci se bore za svojo svobodo in neodvisnost.
2. Finski vojak ima povsem drugačno vojaško izobrazbo kakor sovjetski. Finski vojak je bolj iniciativen in bolj vztrajen v mrazu in pomankanju.
3. Tri četrtine Finske so pokrite z gozdo vi in 70.000 jezer olajšuje obrambo dežele.
4. Maršal Mannerheim in njegovi generalstabi oficirji ter armadni poveljniki,

ki so se borili proti sovjetom že l. 1918, poznajo vojne metode in značaj svojih nasprotnikov.

5. Vsi Finci so odlični smučarji.
6. Finski oficirji so bolj usposobljeni kakor sovjetski, ker so sovjetske oblasti postrelile ali izgnale 80% prejšnjega oficirskega kadra.
7. Finci so vsi odlični strelci.

„Sportne“ šole niso privlačne

Mislili bi, da se ameriške šole predvsem odlikujejo po tem, da goje v njih z velikim uspehom sport. To velja v veliki meri za nekatera angleška vseučilišča in ameriške šole so v marsičem posnetek angleških. Kljub temu je v Zedinjenih državah pre-

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1.— davek posebej.
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Pustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 5.— Din.

Male oglase

»Slov. Narod« sprejema uprva do 8. ure dopoldne

MREŽE

za postelje najceneje pri ANDLOVIC, zaloga pohištva, Komenskega ul. 34. 373

VSAKOVRESTNO POHIŠTVO

še vedno po starih cenah dobavja v moderni in solidni izdelavi tvrdka »Opravac«, Celovška 50. Sprejemajo se naročila 6. L.

KITSEJE
ENO
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

DRVA 115.— din m³ žagana, lepa, suha, bukov, dostavljena na dom, pri Putrlih, Dolenjska c. 6, tel. 48-55 410

FIZIO ZA KUHO
dobite poceni pri SEVER & KOMP.
Gospodstvska cesta 5 13. L.

INFORMACIJE

Beseda 1.— Din, davek posebej. Najmanjši znesek 15.— Din

IZGUBIL SE JE PES
Foxterrier bel s črnimi in rjavimi lisami se je zatekel. — Oddati proti nagradi pri Emeriku Mayerju, Wolfova 1/ III 402

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 5.— Din

OREHOVA JEDRCA
nova, sortirana cvetlični med in medic dobiti najceneje v MEDARNI
Ljubljana, Zidovska ul. 6 2. L.

PRODAM
železno peč, kovčeg, gramofon, zložljivo posteljo in visoko omaro. Polzve se v mlekarini na Sv. Petra cesti 38. 403

LA SUHE SLIVE
debele, 25 kg din 135; la orehi, tanke lupine din 165 — franko poština, razpečilja G. Drechsler, Tuzla. 401

KUPIM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— Din

KUPIM
eno ali dva stanovanjsko komfortno hišo ali vilo z vrtno oca. 1000 m², kolikor mogoče blizu središča Ljubljane. Ponudbe z natančnim opisom in navedbo cene na naslov: arhitekt osp. Costaperaria, Ljubljana, Ceriška ulica 2. 404

OGLASUJ

»Slovenskem Narodu«

Gostilna pri „Levu“

Gospodstvska cesta 16
Odlična domača in primorska kuhinja! Vsak četrtek in petek

morske ribe!

Izvrstna domača in dalmatinska vina, dingač, plavac, kraški teran. — Izredna vinska posebnost: CRNOGORSKO CRNO CRMNICKO VINO. — Kraške in dalmatinske specialitete!

Se priporoča

Leo Garzaroffi

Makulturni papir

proda
uprava »Slovenskega Naroda«
Ljubljana, Knaflijeva ulica šte. 5

„Skok skozi okno“

ROMAN

Vrgel je nedotaknjeno cigaro proč in me vprašujoče pogledal.

To mi ni bilo preveč simpatično, toda odgovoril sem, da moram zdaj nedvomno zatajiti svojo identičnost — in da storim, kar bo v mojih močeh.

Manderson je pripomnil: Vedel sem, da se ne bom razočaral v vas. Potem mi je pa dal navodila. — Zdj se odpeljete v Southampton za avtom, ker vlak ne vozi več. Voziti se boste morali vso noč in ob šestih zjutraj morate biti tam. Odpeljite se naravnost v hotel Bedford in vprašajte po Georgu Harrisu. Če bo tam, mu povejte, da odpotujete namestu njega in da naj mi telefonira. To mora zvedeti čim prej. Če ga pa ne bo tam, je že dobil mojo današnjo brzojavko in se ni odpeljal v Southampton. V tem primeru pa kar počakajte na ladjo. Avto pustite kje v garaži pod katerimkoli imenom, samo ne pod moje. In izpremenite nekoliko svojo zunanost. Na ladji se boste vozili pod Harrisovim imenom. Bodite previdni in po možnosti z nikomir ne govorite. Po prihodu najemite sobo v hotelu »Saint Petersburg«. Tam dobite nova navodila, poslana na naslov Georga Harrisu. Zvedeli boste zlasti, kar vam morate nesti majhen zavitek, ki vam ga zdaj izročim. Ali ste razumeli vse dobro?

Ponovil sem mu navodila in ga vprašal, da-li naj se vrnem iz Pariza, ko izročim zavitek.

— Kadar boste hoteli, — je odgovoril. — In pomnite dobro: Naj se zgodi karkoli, ne skušajte mi telefonirati. Če bi v Parizu ne dobili takoj navodil, počakajte. Morda bo treba čakati več dni. Zdj se pa požurite, kar se da. Nekaj časa vas bom spremljal.

Odšel sem v svojo sobo, se preoblekel in spravil v kovčeg za potovanje najpotrebnejše stvari. Bil sem zelo razburjen, ne toliko zaradi čudne naloge, kakor zaradi naglice, s katero mi je bila dana. Potem sem pa odhitel s kovčegom dol in našel Mandersona v knjižnici. Dal mi je torbico iz grobega usnja, veliko tako, da sem jo za silo spravil v žep. Potem sem odšel h garaži za hišo. Ko sem pripeljal avto pred hišo, sem se spomnil, da imam malo denarja pri sebi. Zadnje čase sem imel težave z denarjem. A to je zelo važno, kakor se boste takoj prepričali. Z denarjem sem ravnal vedno brezskrbno, dokler sem bil pri Mandersonu. Začel sem špekulirati, toda bil iz radovednosti. Mislil sem, da je to lahko. V začetku sem res imel srečo. Toda čez nekaj dni sem vse izgubil. Povedal sem to Mandersonu.

Poslušal me je s sarkastičnim nasmehom in mi dal potem denar, da sem mogel poravnati dolgove. Toda nikar več ne špekulirajte, je dejal.

Tistega nedeljskega večera je torej Manderson dobro vedel, da sem bil malone brez denarja. Vedel je, da je znano to tudi Bunnerju in da sem si od Bunnerja do prihodnje plače nekaj izposodil. Za-

pomnite si torej, da je Manderson to vedel. Čim sem pripeljal avto pred hišo, sem odšel v knjižnico in mu pojasnil svoj položaj. To, kar se je tedaj zgodilo, je prvič zbudilo v meni dojem, da nekaj ni v redu. Ko sem govoril o izdatkih, je mehanično segel v žep svojega suknjaka. To je bila tako mehanična kretnja, da sem se zelo začudil, ker se mu je naenkrat roka ustavila. Pri tem je izgovoril nekaj kakor kletev. Prvič sem slišal iz njegovih ust take besede. Ali je vtaknil kam denarnico, da je ne more najti? To je bila moja prva misel. Toda zdelo se je, da to ne moti njegovega načrta. In takoj vam pojasnim, zakaj.

Teden dni prej sem dvignil v banki zanj denar in na njegovo željo v manjših bankovcih. Vedel sem, da ima denar v predalčku svoje pisalne mize, kajti videl sem ga dopoldne, kako je sedel tam z denarjem. Toda namestu da bi stopil k pisalni mizi, je Manderson izbulil name oči. Iz oči mu je odsevala neizmerna zloba in čudno je bilo gledati, kako si prizadeva premagati se.

— Počakajte v avtomobilu, — je dejal končno, — prinesem vam nekaj denarja.

Oba sva odšla iz sobe in ko sem oblačil plašč, sem videl, kako je odšel v salon. Hodil sem zunaj sem in tja in kadil cigaro. Neprestano sem se vpraševal, kje je denar. Morda je v salonu? Toda zakaj bi bil tam? Ko sem prišel pod okna salona, sem opazil senco gospe Mandersonove za zastorom. Stala je pri svoji pisalni mizi. Okno je bilo odprto in slišal sem njene besede: Tu nimam celih sto funtov. Ali

zadostovalo to? Njegovega odgovora pa nisem slišal. Toda v naslednjem trenutku se je združila njegova senca z njeno in zaslil sem, kako je zažvenketal denar. Vprav ko sem se hotel obrniti proč, sem zaslišal — te besede lahko ponovim točno, tako so me presenetile —: »Marlowe me je pregovoril, da bi se odpeljal z njim v mesečini na izprehod. Na vso moč mi je prigovarjal.«

Povedal sem vam že, da vsa štiri leta nisem slišal iz Mandersonovih ust nobene laži. Toda kaj je pomenilo naenkrat to? To ni bil odgovor na vprašanje, to je bilo prostovoljno sporočilo, zlagano od začetka do konca. Kri mi je pritisnila v glavo in zagledal sem njene besede: Tu nimam celih sto funtov. Ali bi slišal njegovih korakov. Potlej sem pa odhitel k avtomobilu. Dal mi je kuverto z bankovci.

— Tu je več nego boste najbrž porabili, — je dejal. Mehanično sem spravil denar v žep. Nekaj časa je še govoril z menoj o cesti, po kateri sem se moral peljati. Govoril sem mirno in naravno. Toda naenkrat me je obšel strah in sum se je oglašil v meni. Nisem vedel, česa se moram bati, čutil sem samo, da je to nekako v zvezi z Mandersonom. Zdelo se je, da se nekaj snuje proti meni. In vendar mi je bil Manderson naklonjen. Napeto sem iskal odgovor na vprašanje, zakaj je lagal. Ves čas mi je zvenelo v ušesih: Kje je denar?

Ko sva se odpeljala in prispela na ovinek, sem šofiral povsem mehanično. Ko sva bila dobro miljo daleč, je dejal Manderson, da hoče izstopiti. Ustavil sem avto. Moral sem napeti vse sile, da sem še enkrat ponovil njegova navodila.

DNEVNE VESTI

— **Nedeljske vozne olajšave.** Tuj koprometna zveza v Ljubljani opozarja ponike, da veljajo nedeljske povratni vozniki za znižano ceno tudi za vlak P-814 na Gorenjsko, č. prava odhaja iz Ljubljane že ob 11.45. Vozne olajšave so sicer v veljavi ob sobotah šele od 12 dalje, za ta vlak pa veljajo torej že prej, ker od 12. do 13. ni novega vlaka na Gorenjsko.

— **Zopetna upeljava ukonjenih vlakov na progi Slov. Bistrica — Slov. Bistrica mesto.** Od ponedeljka 29. januarja dalje vozijo na progi Slov. Bistrica — Slov. Bistrica mesto zopet vsak dan redno mesečni vlaki z odhodom iz Slov. Bistrice ob 5.57, 11.15 in 15.07 in prihodom v Slov. Bistrico mesto ob 6.10, 11.28 in 15.20 ter v obratni smeri z odhodom iz Slov. Bistrice mesta ob 6.24, 13.32 in 16.17 in prihodom v Slov. Bistrico ob 6.37, 13.45 in 16.30.

— **Diplomirani so bili na pravni fakulteti univerze v Ljubljani gg. Lobe Hinko iz Zagradca, Černe Marjan iz Ljubljane in Berden Pavel iz Kobilja. Čestitamo!**

— **Ustanovitev jugoslovensko-bolgarskih trgovskih zbornic v Beogradu in Sofiji.** Trgovski ministri dr. Aničić in pooblaščenec odok. s katerim je dovolil ustanovitev Jugoslovensko-bolgarske trgovske zbornice v Beogradu. Ustanovitev zbornice bo 11. februarja, iz Sofije pa poročajo, da bo tam ustanovljena bolgarsko-jugoslovenska trgovska zbornica 18. februarja.

— **Beogradska univerza zaprta zaradi pomanjkanja premoga.** Na svoji zadnji seji je univerzitetni senat beogradske univerze sklenil, da ustavi predavanja na vseh fakultetah in sicer zaradi pomanjkanja premoga. Univerza bo zaprta, kakor računajo, do 1. februarja.

— **V Zagrebu ustanovljajo prvo delavsko šolo v državi.** V Zagrebu bodo ustanovili 11. februarja prvo delavsko šolo v državi. Na tej šoli bodo prirejali tečaje za delavstvo in sicer najprej za obrabno strojnikišinskih funkcionarjev. Tej šoli bo priključeno tudi tako zvano delavsko vseučilišče organizirano podobno kakor ljudska univerza. Prve tečaje nove šole bodo začeli prirejati v zagrebški delavski zbornici.

— **Prizad bo kupoval vino in žganje od producentov.** Zadnje čase je zbudila veliko zanimanje v gospodarskih krogih nova uredba o trošarini na vino in žganje. O tem vprašanju so v sredo razpravljali na konferenci ministrov v Beogradu. Predvsem so iskali rešitev, kako bi preprečili, da bi trgovci z vinom in žganjem ne prevladali trošarine na producente. Sklenili so, da nalože Prizadu naj odkupi vino in žganje od producentov, da bi tako zavarovali interese vinogradnikov in kmetov. V ta namen bodo ustanovljene odkupne postaje v raznih vinorodnih okoliših v državi, najprej na Visu, v Splitu, Smederevu, Negotinu in Čaku.

— **Podražitev premoga in koka na Hrvaškem.** Včeraj so na seji državnih mestnih podjetij v Zagrebu produli zahtevno hrvaških premogokopnih podjetij po podražiti premoga in koka. Glede na to, da so se zvišali režijski stroški pri pridobivanju premoga, so odobrili podražitev za mestna podjetja do 15 odstotkov. Ta podražitev pa velja samo za hrvaška premogokopna podjetja in še ni znano ali se bo podražiti tudi trboveljski premog. Znano je namreč, da Trboveljska premogokopna družba zalaga Zagreb z velikimi količinami premoga. Podražitev premoga na Hrvaškem pa bo nedvomno vplivala tudi na cene v drugih pokrajinskih državah.

— **V Zagrebu zopet zaprte ljudske šole zaradi pomanjkanja premoga.** Pred dnevi so jih odprli in je pouk trajal komaj nekaj dni. Zdej jim zopet primanjkuje kuriva in sicer ne premoga in koka, temveč tudi drva. Mestnem se prometne razmere na naših železnicah niso zboljšale, temveč celo poslabšale. Zato je še vedno zelo oteženo dovoz kuriva in so bili v Zameštanske šole do vključno 29. t. m.

— **Postnih pošilk za Dalmacijo ne sprejemajo.** V Dalmaciji še vedno vlada velike prometne zmešnjave zaradi visokega snega, močne burje in zametov. Vlaku na liški progi vozijo še vedno samo med Splitom in Kninom na eni ter Zagrebom in Gračcem na drugi strani. Na nekaterih krajih so zameti na 3 metre visoki. Dva snežna pluga sta ostala v snegu. Nekoliko boljše so razmere na sušski progi vendar imajo še precejšnje težave, ker so snežni zameti na mnogih krajih do 2 m visoki. Med Bakrom in Škrivljem je ustavljen promet zaradi viharja. S pristojnih mest sporočajo, da je ustavljeno delno odpošiljanje postnih pošilk po železnici na nekaterih krogih v Dalmaciji in v Bosni. Do nadaljnjega ne sprejemajo postnih paketov za Dalmacijo.

— **Črna gora še vedno odrezana od sveta.** Zadnje dni je zapadel v Črni gori tako visok sneg, da so zamedene vse ceste, ki vežejo Črno goro s Primorjem. Posebno visoki snežni zameti so na lovcenški cesti, kjer je na nekaterih krajih sneg dva metra visok. V snegu sta ostala tovorna avtomobila in en avtobus. Promet je že nekaj dni povsem onemogočen, potniki, ki so namenjeni v Črno goro ostajajo v Koturu, kjer jih je dan za dnem več. Nakopičile so se tudi velike količine trgovskega blaga. Tudi avtobus, ki je vozil med Dubrovnikom in Počgorico, se je moral vrniti, ker ni mogel nadaljevati vožnje po visokem snegu.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo večina oblačno hladno vreme, tu in tam bo še malo snežilo. Včeraj je snežilo v Ljubljani, Mariboru in Sarajevu. Najvišja temperatura je bila v Kumboru 16, v Dubrovniku 14, v Splitu 12, na Visu 7, v Sarajevu 0,0, v Ljubljani -0,8, v Mariboru in Zagrebu -1, v Beogradu -4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 764,8, temperatura je znašala -2,6, na aerodromu -4.

Iz Ljubljane

— **17. Svetosavska proslava** bo letos v znamenju 100letnice, odkar se je v Srbiji in v srbskem narodu sploh službeno pričel proslavljati sv. Sava kot prosvetni in šolski patron. Kakor je bilo že objavljeno, se bo v soboto 27. t. m. ob 10. prihela v pravoslavni cerkvi sv. Liturgija, ob 11. pa bo v dvorani Ljublj. Sokola na Bleiweisovi cesti mladinski p. o. slava s sodelovanjem učencev ljublj. osnovnih in srednjih šol. Vstop prost. Vabljena je mladina in prijatelji pravoslavne cerkve občine. — **Zvečer** od 21. bo v Kavini svečna Svetosavska besed-

da, na kateri bo g. Mihailo Milanović, dopisnik Politike, predaval o temi »Stoletnica svetosavskega v sroških šolah«. Pravoslavno cerkveno pevsko društvo in njegovi člani bodo izvajali pesmi M. Kranjca, Bortnjakove, Kreka, Glinke in Hatzeja. Po končani akademiji bo družabna zabava pod vodstvom mojstra g. Janka. Vstop proti vabilu. Obлека večerna, vst. palna 20 din za osebo, dijaki 10 din. Reklamacije za vabila se sprejemajo v pisarni Srbske praosnovne ekvencije, Šubičeva ulica 3/II (tel. 43.93). Čisti dobček je namenjen bolnim otrokom in revnim dijakom ter za notranje ureditve pravoslavne cerkve v Ljubljani.

Roparski umor v Malih Braslovčah

Zrtev židčina je postala 76-letna Neža Puncerjeva

— **Celje, 25. januarja** V sicer tako mirni Savinjski dolini sta bila lani izvršena dva dvojna roparska umora. V Sečah pri St. Pavlu in v Medlogu pri Celju. Oba zločina sta še nepojasnjena. V četrtek jutraj pa je razburila prebivalstvo Savinjske doline vest, da je bil zopet izvršen roparski umor, tokrat v Malih Braslovčah. Zrtev morilca je postala 76-letna Neža Puncerjeva, p. d. Mekusova.

Na lepem posestvu, ki leži bolj v samotni, sta gospodarili Neža Puncerjeva in njena nekoliko mlajša sestra Marija Puncerjeva. Bili sta marljivji, varčni in dobrega srca. Nedavno sta izročili svoje posestvo nečakini Rozalji, ki je poročena s Francetom Celinškom, sami pa sta se preselili v sosedno hiško.

V sredo zvečer sta sli sestri, kakor običajno, zgodaj spat. Okrog polnoči se je Marija Puncerjeva prebudila vesled ropata, ki je prihajal od vzhodnih vrat. Prižgala je električno luč, v tem pa je stopil v sobo neznan možki, ki je imel podolgovat obraz in

Relativna

ROLEDAK
Danes: Petek, 26. januarja: Polikar, DANASNA RELEVEDIVA.
Kino Matica: Sola herojev
Kino Sloga: Fatalna bojničarka in Noč v Sing-Singu
Kino Union: Vražji študentje
Kino Moste: Večna karavana in Demoni zraka
Geografsko društvo občni zbor ob 18. v Geografskem inštitutu na univerzi
Razstava slikarja E. Deržaja v Jakopičevem paviljonu
DEŽURNE LEKARNE
Danes: Dr. Piccoli, Tyrseva cesta 6, Hočvar, Celovška cesta 62, Gartner, Moste — Zaloška cesta 47.

Mariborske in okoliške novice

— **Svetosavska proslava v Mariboru** bo tudi letos zelo sovesna. Jutri ob 10.30 bo v dvorani Sokolskega doma šolska proslava. Najprej bo rezanje kolača, gojenci tukajšnje šole za rezavne oficije pa bodo zapeli državno himno in himno sv. Savi. Dijak kasične gimnazije Dušan Bendina bo pozdravil goste, nakar bodo sledile pevске točke dijakov vojskovod pod vodstvom Dimitrija Zebreta in mešanega zboru trgovske akademije pod vodstvom prof. Vasilja Mirka. Jutri zvečer ob 20.30 bo slavnostni koncert, pri katerem bodo sodelovali vojaška godba pod vodstvom dirigenta kapetana Jiranka, operni pevec Anatolj Manoševski, prof. dr. Roman Krasinc, ravnatelj matične glasbene soie Oton Bajde in pevci »Jadrana—Nanosas« pod vodstvom prof. Vraba.

— **10.100 volivcev v Mariboru.** Na mestnem magistratu so sedaj končali poprave volilnih imenikov. V Mariboru je 10.100 volilnih upravičencev nasproti 10.015 leta 1939. Okoli 450 volivcev je bilo črtanih, ker so se preselili v druge občine, nanovo pa so vpisali okoli 500 volivcev.

— **Nočno lekarniško službo** imata Minafkova mestna lekarna pri Orlu, tel. 25-85, in Remsova lekarna pri Sv. Roku na voglu Aleksandrove in Mejske ceste, tel. 25-32.

— **Razpis Slomskove nagrade za l. 1940.** Mestno gospodarstvo mariborsko razpisuje Slomskovo nagrado za l. 1940, v znesku 5000 din. Pravico do tekmovanja imajo na mariborskem kulturnem področju delujoči pisatelji. Delo je treba predložiti do 1. oktobra predsedniku mestne občine mariborske tako, da je avtor označen z geslom, njegov naslov pa priložen v zaprti kuverti.

— **Diplomirala sta na zagrebški komercialni visoki šoli za inženjerja ekonomije inštrukcije in gosp. daraki svetovalec gosp. Stane Koštomaj in profesor na tukajšnji trgovski akademiji g. Friderik Degen. Čestitamo!**

— **Zdravniški obisk na domu.** Da se čas zdravnikov izrazi čim koristneje opozarja poslovavnica OUZD v Mariboru vse svoje zavarovance in njih svojce, naj kličejo rajnske zdravnike na dom najkasneje do 14. ure. Po 14. je klicati zdravnike na dom le v neodložljivih primerih (krvavitve itd.).

— **Faberki. »Delavska Politika«** poročajo: Neki dan sta iskali pri nas dve delavki pojasnil, če imata kakše pravice do dajatev pri OUZD zaradi nesreč pri obranju orehov. Mož prve delavke je šel na Pobrežju na prošnje gospodinjne v nedeljo popoldne klatiti orehe. Z eno roko je klatil, z drugo se je držal veje, ki pa se je nenkrat odlomila. Delavec je padel na tla ter se pri tem tako pohabil, da že 4 mesece leži v postelji in ni nobenega upanja, da bi se mogel hoditi. Štiraj je tako, da tehta komaj še 36 kg. Žena je ostala z bolnikom brez sredstev. Čeprav je bil mož dolgo zavarovan pri OUZD, ne dobi ničesar, ker njegova nezgoda ni v nobeni zvezi s službo, pa tudi od gospodinjne ne more ničesar terjati, ker je za nesrečo ne zadene nobena krivda. Čeprav premožna in kljub prejšnjim obljubam, pa mu gospodinjna prostovoljno tudi ničesar ne da. Druga žena se je ravnokar preselila v Maribor iz Slov. Konjic, ker je izgubila sina reditelja, ki je šel prav tako nekdo nedeljo obrat orehe, pa mu je pri tem prišel na glavo gospodarjev drog za otepanje orehov mu prebil lobanjo in poškodoval možgane ter je zaradi tega tudi pozneje umrl. Tudi ta mati, ki je bila navezana na zaslužek sina v tovarni, ne dobi ničesar od

kratko pristrizene brke. Nezmanec je ugasnil luč in udaril Marijo Puncerjevo s tako silo po glavi, da se je onesvestila. Nato je sgrabil Nežo Puncerjevo, ji zamašil usta z obrabico in jo toliko časa davil, da se je zadušila. Nato je prebrskal stanovanje in v odesni okrog 8.000 din gotovine. Med tem je stal njegov pajdaš pred hišo na straži. Okrog pol 2. se je Marija Puncerjeva prebudila iz nezavesti. Ležala je na postelji poleg sestre, kamor jo je bil položil razbojnik. Hitro je poklicala nekakojno in njeneega moža ter jima povedala, kaj se je bilo zgodilo. Obvestili so takoj zdravnika, duhovnika in orožnike. Neži Puncerjevi pa ni bilo več pomoči. Bila je že mrtva.

Orožniki so takoj uvedli obširno preiskavo. Ugotovili so, da sta se v sredo klatila po okoliščih dva neznanca. Popis enega se ujema s popisom morilca, ki bi utegnil biti prošluli razbojnik Anton Hacc. Ugotovili so tudi, da sta razbojnika po zločinu pobegnila proti Šmartnemu ob Paki.

OUZD ker je nesreča izven vsake zveze z obratom in išče sedaj reva zaslužka po Mariboru. Takih nezgod je nebroj in bi bilo vsekakor upravičeno, da se delavsko zavarovanje izpopolni v tem smislu, da bo dobil delavec ali drugi upravičenci zavarovane dajatve po vsakem primeru, naj se zgodi nezgoda v obratu ali drugod. Edino taktat bo bilo delavsko zavarovanje resnično veljavno.

— **Razburljiv dogodek** se je pripetil na državnem mostu. Sredi mostu je nekdo še ob prvem času zadržal 30letnega Ludvika P., ki je hotel skočiti v Dravo. Poklicali so stražnika, kateremu je P. rekel, da si je obupan nad življenjem hotel končati življenje v Dravi.

— **Tatovi v mlino.** V mlino Rajmunda Lirzerja v Cvetlični ulici 36 so ponoči vdrli drzni zilkovci ter odnesli nad 2000 din vredne transmisijski jermen, ki je dolg 12 m, 16 cm širok in 1 cm debel.

— **Prepoved vlomilcev.** Žena inž. Pogačnika, stanujoča v Kosarjevi ulici 40, je čula okoli 22. v spalnici ropot. Ko je pregledala stanovanje, je opazila, da so kuhinjska okna odprta in da beži zunaj hiše neki možki. Očividno je neznanec skušal v Pogačnikovem stanovanju izvršiti tatvino, pa je bil prepreden.

— **Razne vesti.** Vodvi po železniciarju Tezejiji Papst, stanujoči na Oreškem nabrežju, je neki mlekakar ukradel iz kuhinjske omare 1000 din vredno zlato žensko uro. — **Na Glavnem trgu** je nekdo ukradel posestnik Matildi Bedenik iz Nedol denarnico, v kateri je bilo 1200 din. V Ehrlichovi tekstilni tovarni je 20letni Josip P. iz nagajivosti vrgel lesen zaboj proti 19letnemu Francu P. in mu poškodoval roko. Franc P. je zaradi tega navlil na Josipa P. ter ga s pestjo s tako silo udaril po obrazu, da mu je prizadel precejšnjo poškodbo. Zaveza bo najbrže predmet kazenske razprave. — **Zasebnici An. Zagorski,** stanujoči v Strossmajerjevi ulici 10, je izgnil iz kovčega, ki ga je imela shranjenega v kleti, razna posoda, vredna okoli 300 din.

— **Smrtna kosa.** Na Pobrežju na Tržakiški cesti 6 je umrla hišna posestnica Marija Kuret, stara 56 let. Zalujocijem svojcem naše globoko sožalje!

— **Studenčinske novice.** Banska uprava bo priredila kmetijsko-delavski tečaj, ki je namenjen predvsem malim posestnikom, industrijskim delavcem ter mlajšim družinskim članom, ki nameravajo gojiti zelenjavo za domačo prehrano. Za tečaj se je treba prijaviti pri občini, oziroma v šoli.

— **Vreme.** Današnja jutranja minimalna temperatura je bila -3,2 C. Količina padavin po tajajočem se snegu je bila 1,7 mm, višina snega se je nekoliko zmanjšala in je znašala jutraj 43 cm. Za mariborski okoliš napoveduje vremenska postaja na Teznu toplejše vreme.

Mariborsko gledališče

Petek, 26. jan.: Zaprt.
Sobota, 27. jan. ob 20.: »Konto X.« Red C.
Nedelja, 28. jan. ob 15.: »Via Mala.« Znižane cene.
ob 20.: »Zaroka na Jadrani.« Znižane cene.
Konec tedna v mariborskem gledališču. V soboto, 27. januarja, bo za abonente reda C zelo zabavna veseloltra »Konto X«, v nedeljo pa bešta ob predstavi po znižanih cenah. Popoldne bo znamenita avstrijska socialna kriminalna drama »Via Mala«, zvečer pa priljubljena Rasbergerjeva operata »Zaroka na Jadrani«.

Razvoj mestnih podjetij v Mariboru

Mestni avtobusi so prevozili doslej skupno 6.442.493 km Konzum elektrike v preteklem letu 26, 945.000 kw ur V mestni klavnici so zaklali živine za 3.166.576 kg — Na Mariborčana pride 153,8 l vode na dan

Maribor, 25. januarja Zanimiv je razvoj mestnih podjetij v Mariboru, ki so bila zasnovana in organizirana na pobudo prejšnje mestne uprave. Statistični podatki za preteklo leto nam jasno kažejo razmere, v katerih so poslovale v l. 1939. Avtobusni promet je vzdrževal v pretek-

lem letu 7 podeželskih prog, 4 mestne proge in 2 sezonski. Vsi avtobusi so prevozili lani 561.175 km in 1.249.038 potnikov. Od svojega početka 26. decembra 1926 do 31. decembra 1939 so prevozili mestni avtobusi skupno 6.442.493 km. Ob koncu l. 1939 je imel avtobusni promet skupaj 24 avtobusov,

Električno podjetje je prejelo v preteklem letu od falske elektrarne 26.945.000 kw ur. V tej uporabi pa n. všteta poraba za vsebinski elektrarn po raznih industrijah. Obča poraba elektrike je ostala v l. 1939 na enaki višini kakor l. 1938, čeprav je bilo obratovanje v nekaterih tekstilnih tovarnah občutno skrajeno. Električno podjetje je zgradilo l. 1939 nove transformatorske postaje v Zg. Kungoti, Razvanju, Rošpotu. L. 1939 je instaliral podjetje na novo 961 električnih števecv.

V mestni klavnici je bilo v preteklem letu zaklanih 307 bikov v skupni teži 76.750 kg, 1410 volov v skupni teži 423.000 kg, 7645 krav 529.000 kg, 922 telic 184.400 kg, 3600 telet 144.040 kg, 7 ovac in koz 70 kg, 1 kozlič 5 kg, 6240 svinj nad 50 kg s skupno težo 499.200 kg, 202 svinj po 50 kg s skupno težo 8080 kg, 294 konj v skupni teži 41.060 kg. Če upoštevamo še letni uvoz, dobimo skupno 37.633 zaklanih kom. v skupni teži 3.166.576 kg.

Mestni pogrebni zavod je imel v preteklem letu 858 smrtnih primerov in pogrebv. V prvem razredu je bilo pokopanih 10 mladičev, v drugem 53, v tretjem 91, v četrtem 95, v petem 137, v šestem 76, v sedmem 95. Otroških pogrebv je bilo 59, udomnih 38, bolniških 131, vojaških 13. Samomorilcev je bilo 30, in sicer 27 moških in 3 ženske.

Mestni vodovod je v preteklem letu oddal 2.020.680 kub. metrov vode. Največja poraba vode je bila v juliju in sicer 224.645 kub. metrov, najmanjša poraba pa v januarju 136.555 kub. metrov. Največja dnevna poraba vode je bila 2. julija in sicer 9243 kub. metrov, najmanjša pa 30. januarja 3528 kub. metrov. Povprečna dnevna potrošnja vode je bila v preteklem letu 5536 kub. metrov, na posamezno osebo 153,8 litrov. Za črpanje celokupne množine potrošene vode se je porabilo 735.050 kw ur električne energije. Vodovodno omrežje je

bilo lani podaljšano za 502 m. Skupna dolžina mestnega vodovodnega omrežja je bila ob koncu preteklega leta 65.322 m. Na mestno vodovodno omrežje je bilo lani priključenih 74 po večini novih zgradb, za kar je bilo porabljenih 1020 m cevi.

Zanimiva je primerjava potrošnje vode v lanskem letu, ki je od obstoja mestnega vodovoda od l. 1901 največja, s potrošnjo vode v l. 1903, ko so nam znani prvi zaračunani statistični podatki. L. 1903 so porabili namreč Mariborčani le 444.330 kub. metrov vode. Če upoštevamo, da je uporabljalo l. 1903 vodo iz mestnega vodovoda okoli 26.000 prebivalcev, l. 1939 pa 36.000, vidimo, kako zelo je narasel higieniski standard mariborskega prebivalstva glede potrošnje vode. L. 1903 je namreč potrošil posamezni Mariborčan povprečno na dan komaj 46,82 l vode, dočim je narasla lani povprečna dnevna potrošnja vode na osebo že na 153,8 l. Število prebivalstva je naraslo od l. 1903 do 1939 nekoliko več ko za tretjino, dočim se je v istem času dnevna osebna potrošnja vode več kot potrojila. Ta porast potrošnje vode gre predvsem na račun uvedbe raznih higienskih naprav kakor n. pr. kopalnic, izplakovalnic, stranišč, skropljenja cest itd.

Kljub velikemu porastu potrošnje vode o dastanovitve mestnega vodovoda pa do danes, Maribor vendarle ni dosegel glede dnevne osebne potrošnje vode drugih večjih mest kakor n. pr. Zagreba ali Ljubljane, kjer je dnevna povprečna potrošnja na osebo okoli 250 do 280 l. Vzrok je v glavnem v tem, ker večina zgradb starega mestnega dela še danes nima higienskih vodovodnih naprav, tu je kopalnic ter izplakovalnih stranišč. Vse starejše, tudi večstanovniške zgradbe imajo namreč po večini le po enega ali kvečjemu po dva vodovodna iztoka, ki sta nameščena kje na dvorišču ali v prtiličju, dočim so stranišča seveda še vsa navadna — suha.

Zmrznjeni nogi sta mu odpadli

Pretresljiva usoda 36 letnega brezposelnega trgovskega pomočnika Miroslava Mariniča

Maribor, 25. januarja Cisto svojevrstno, pretresljivo usodo je doživel brezposelni trgovski pomočnik Miroslav Marinič, rojen 17. maja 1903 v Koskih pri Mariboru. Šole je obiskoval v Mariboru, pozneje je bil zaposlen v unlonški pivovarni. Ko so ukinili obratovanje, si je Marinič pomagal na razne načine, v zadnjem času je bil zaposlen pri sekanju ledu. Pri tem je dobil reževe hude ozeblinle. Zbolel je. Zatekel se je v nekaterim znanecem, ki jih je imel v Radvanju, toda povsod so mu bila vrata zaprta. Reževe si ni vedel drugače pomagati, kakor da se je zatekel pod jasli v hlev posestnika in gostilničarja šlauserja v Zg. Radvanju. Pet dni je tukaj v hlevu preživel v pomanjkanju, mrazu in trpljenju. Domači so sicer prihajali vsak dan krmit živino v hlev, niso pa opazili pod jaslimi skrpitega nesrečnega, ki sta mu medtem obe nogi popolnoma zmrznili in odpadli.

Po posebnem naključju je bil danes v neposredni bližini hleva orožnik Obren Mirdinca. Zazdelo se mu je, da čuje neko stokanje, ki je prihajalo iz hleva. Šel je v smeri stokanja in opazil pod jaslimi nesrečnega Mariniča, ki je držal v obeh rokah svoji odpadli nogi. Bil je shiran in se stradan. Orožnik je takoj obvestil o tem mariborske reševalce, ki so nesrečnega prepeljali v mariborsko splošno bolnico. Zalostni primer Miroslava Mariniča je vzbudil vsepovsodno sočutje in pomilovanje z bridko in težko usodo.

Starka — živ skelet

Eleonora Kugyjeva je tehtala ob smrti 19 in pol kg — Zanimava razprava pred mariborskim malim kazenskim senatom

Maribor, 26. januarja, Ob velikem zanimanju Mariborčanov se je ob 9.30 dopoldne pričela v razpravni dvorani št. 53 v prvem nadstropju mariborskega okrožnega sodišča kazenska razprava proti 34letnemu hišnemu posestniku Josipu Kugyju, ki se je moral zagovarjati pred malim kazenskim senatom zaradi smrti svoje 73letne žene Eleonore. Po uvodnih formalnostih je državni tožilec g. Sever prebral obširno obtožnico, iz katere posnemamo:

Josip Kugy je v starosti 34 let dne 20. novembra 1920 poročil z 21 let starejšo vdovo Eleonoro Farič. Dva dni prej sta sklenila ženitveno in dedno pogodbo, po kateri je Eleonora Farič prepisala na svojega moža Josipa Kugyja vso posest nepremičnin, ki jih je imela, in sicer stanovanjsko hišo v Mariboru, Frankopanova ulica 14, z vrtno in vinogradno posestvo v Koskih, vredno okoli 400.000 din.

Zakon med Eleonoro in Josipom Kugyjem že od vsega začetka ni bil srečen, trdi državni tožilec. Josip Kugy se očitno ni poročil iz ljubezni, temveč je zaradi tega, da bi prišel do njenega premoženja. Pokojna Eleonora Kugy se je večkrat bavila s mislijo, da bi tožila za ločitev zakona, pa iz strahu pred možem tega ni storila, pač pa je dne 16. novembra 1932 vložila pri sreskem sodišču v Mariboru tožbo, v kateri je zahtevala razveljavljenje ženitvene in dedne pogodbe. V tej tožbi je navajala, da se je njen mož polastil vsega gospodarstva, da sam razpolaga z dohodki in ji ničče dati ni pojasnil o donosih hiše in posestva ter jo stalno žali in da ji ni zvest. V tej zadevi so bile zaslišane razne priče, vendar je Kugyjeva tožbo 22. julija 1933 umaknila.

V začetku leta 1939 je Kugyjeva hučo zbolela, da je bila navezana na posteljo, njen mož Josip Kugy pa se je skoraj vedno jutraj odpejal na posestvo v Kosake ter puščal svojo ženo doma brez nadzorstva in pomoči v nezakurjeni sobi. Tudi drugi ljudje niso mogli k bolni ženi, le popoldne je hodila k njej neka Jožica Puc. Stranke v hiši so Josipa Kugyja ponovno opozorile, naj vendar pokliče zdravnika, Naposled je Eleonora Kugyjevo obiskal zdravnik doktor Zirngast, ki je Kugyjevci hčerki svetoval, naj spravi mater v bolnico, toda hčerka je zdravniku dejala, da je to nemogoče, ker oče ne mara za mater ničesar plačati. Bolno Kugyjevo je dvakrat obiskal pater Kasijan Farič, ki mu je Kugyjeva položila svojo telesno in duševno bol. Obiskal jo je tudi zdravnik dr. Daražio, ki mu je Kugyjeva rekla, da čaka moža na njeno smrt, da bi se potem lahko poročil z neko mlado žensko.

Naposled so prejele oblasti številne anonimne ovadbe o postopanju Josipa Kugyja z bolno ženo. Dne 9. marca 1939 so Eleonora Kugyjeva na odredbo mestnega fizikata odpremili v bolniški oddelke mestne oškrbnice, kjer je dne 20. marca 1939 umrla. O zadevi obveščeno mariborsko državno tožilstvo je odredilo obdukcijo trupla pokojne Kugyjeve, ki je tehtala ob smrti le 19½ kg. Sodna obdukcija je dognala, da je bila Kugyjeva popolnoma izčrpana in da je bila živ skelet.

Državno tožilstvo je odredilo obširno preiskavo. Posledica te je bila, da je prišel Josip Kugy na zatočno klopi. Državni toži-

lec je Josipu Kugyju očital, da je pustil v času od začetka l. 1939 pa do 9. marca 1939 v Mariboru svojo 73letno, zaradi boleznih težko onemoglo ženo Eleonoro, za katero je bil dolžan skrbeti, brez pomoči v razmerah, ki so bile nevarne za njeno življenje, ker jo je zaklepal v nezakurjeno stanovanje, ker jo je puščal brez pomoči in nadzorstva, si ni dajal zadostne hrane in obleke ter je ni poslal v bolnico. S tem je zakrivil zločinstvo zoper življenje in telo po § 176 I kazenskega zakona.

Josip Kugy je že v preiskavi zanikal vsako krivdo. Izjavil je, da je s svojo ženo vedno dobro postal in zanjo dobro skrbel, kar so potrdile tudi nekatere priče. Razprava še traja.

Izpred sodišča

Prometna nesreča na Frankopanovi cesti, ki se je pripetila 3. avgusta 1939, je bila predmet kazenske razprave včeraj dopoldne pred okrožnim sodiščem v Mariboru. Zagovarjati se je moral 29letni sofer Stefan Hanžer iz Maribora, ker je v Frankopanovi cesti kot vodja tovornega avtomobila podrl Ivanko Mrmorjevo iz Radvanja, ki je obležala s težkimi poškodbami po vsem telesu. Hanžer je bil obsojen na 2 meseca zapore, pogojno za dobo 3 let.

Služkinjo je ošleparil. Neka služkinja je prišla 8. novembra 1939 v Maribor, da bi pri neki stranki nastopila službo. S seboj je prinesla kovčeg, v katerem je imela vse svoje obleke

Usoda zapisana na rokah

Po potezah na dlaneh se lahko presoja človekov značaj

Govori se da je naša usoda zapisana v zvezdah in mnogim verujejo da je zapisana tudi na dlaneh. Kakor je nastala posebna »veda« astrologija, ki skuša razbrati usodo ljudi in zvezd, tako se je razvila tudi da jo imenujemo vede hiromantija ali čitanje sloveske usode. Odnosno človeškega značaja z dlani. Hiromantija je postala kakor grafologija zadnje čase že ugledna véda ter marsikdo pozabija da so njeni ustanovitelji cigani. Z njo se pečajo celo učenci in profesorji ter dokazujejo da je mogobe po obliki roke ali prstov črt ali gube na dlani določiti značaj človeka. Lahko bi sicer navajali celo vrsto nasprotnih dokazov vendar ni mogobe zatajiti da je oblika roke kolikor toliko v zvezi z značajem človeka. Upravičeno domnevamo da se duševne lastnosti človeka izražajo v raznih kretanjih in gibih ter da zaradi tega ostanejo prej ali slej vidni sledovi tudi na rokah. Če se nekateri gibje ponavljajo.

Hiromantija se deli na več vrst proučevanja značaja z rok. Ena izmed njih se imenuje palmistria to je veda o znamenjih na dlaneh. Palmistria razpoznava gube in črte na dlaneh in na podlagi proučevanja teh črt ugotavlja kakšna je usoda človeka. Dlan je razdeljena s 7 prečnimi in 7 vzdolžnimi črtami. Prečna črta redi roke se imenuje življenjska črta. Po tej črti ugotavljajo po tem kako je globoka in dolga dolgotrajna življenjska črta ki se vleče od kazalca proti sredini dlani, odkriva da je človek nagnjen k boleznim in kaže tudi, kakšne telesne konstitucije je. To črto imenujejo tudi želodčno. Vrsta drugih manjših črt nima posebnega pomena. Črta pod palcem in črta pod prstancem odkriva če je človek pošten ali ne. Črta pod dlano srčno itd. Če hočemo doznati lastnosti posameznega človeka, moramo proučevati velikost in obliko roke ter prstov. Pri tem je posebno zanimivo, da ljudje z velikimi rokami radi delajo razna drobna dela in prurariji in zlatarji. Ti ljudje so možati ter

značajni. Ljudje z majhnimi rokam pa niso za drobna dela, kar se zdi na prvi pogled neverjetno. Pripisujejo jim da so dobri organizatorji in da se radi posvečajo arhitekturi in stavbnim strokam. Značaj človeka nam odkriva tudi mišičevje roke. Ljudje s trdimi mišicami se odlični delavci in povprečno inteligentni. Ljubijo sport ter gibanje na prostem. Ljudje z mehkiimi mišicami so občutljivi, a mirni, neodločni in se neradi trudijo. Ljudje z močno, a voljno roko so močni in zelo inteligentni.

Tudi po velikosti posameznih delov roke lahko ugotavljamo, kakšnega značaja je človek. Norma ne roke z enakimi dolgiimi prsti imajo ljudje s povprečno inteligenco ter ljudje povprečne duševne in telesne delavnosti. Čim bolj je razvita dlan ob začetku prstov, tem bolj je človek naklonjen k materializmu in grobostim. Ljudje, ki imajo krajše prste kakor dlan, so navadno rojini za težje delo, so mračni in ne posebno delavni. Čim daljši prste ima človek, tem več nadarjenosti ima za umetnost. Dolgi prsti izdajajo občutljivost, krivi pa prilagodljivost. Prsti, ki so debeli ob dlaneh, izdajajo komodne ljudi in sladkuse. Prsti, ki so na koncu razširjeni, kažejo, da ima človek smisel za duševno udejstvovanje. Prsti, ki se končujejo pravokotno, izdajajo delavne ljudi mirne in negenatne.

Končno imajo svoji pomen tudi členki na prstih. Prsti z vzdolžnimi členki odkrivajo logično mislečega človeka. Takšne prste imajo zdravniki, matematiki in filozofi. Prsti z gladkimi členki pa nam dajejo navadno umetniško nadarjenim ljudem.

Tako torej sodijo »vede« o človeškem značaju na podlagi proučevanja rok. Vi se pa ne smete jeziti, ko si boste ogledali roke ter odkrili na njih kaj slabega. Ne smete pozabiti, da vam manicure ali celo plastična kirurgija lahko povsem izpremeni roko tako, kakor si želite. Če ostane potem značaj neizpremenjen, to ni važno, kajti glavno je, da imate mirno vest.

cej srednjih in visokih šol, kjer načelno »sporta ne goje. Sedaj so pa celo odkrili, da imajo šole, kjer ne goje sporta, znaten priliv dištva prav zaradi tega, ker se mnogi dištji sporta boje. Tako imajo v Ameriki zopet posebno senzacijo. Trdijo, da sport bolj odbija kakor privlačuje. Za primer navajajo majhni jezuitski kolegij v Seattleu v državi Washington. Ta kolegij je bil ustanovljen že l. 1898 a pred osmimi leti je na njem študiralo samo še 34 dištakov. Sedaj šteje 1000 gozencev baje prav zaradi tega, ker v njem ne goje sporta.

Iz Cella

— O pomenu francoske revolucije bo predaval v ponedeljek na ljudskem vseučilišču v Celju univ. docent dr. Fran Zwitner iz Ljubljane. Opozarjamo na to zanimivo predavanje.

— Celjski šahovski klub bo privedel drevo ob osmih v klubskih prostorih karvarne »Evrope« redni mesečni brzoturnir za prvenstvo v mescu januarju.

— Smuške tekme celjske sokolske župe bodo v nedeljo v Pečovniku. Ker je zapadlo v zadnjih dneh dovolj snega, je tehnični odbor celjske sokolske župe preložil župne smuške tekme od Celjske kočve v celjsko okolico in sicer v Pečovniku. Tekme se bodo pričele v nedelje 28. t. m. točno ob pol 10. Zbirališče tekmovalcev bo v nedeljo ob 8 v telovadnici v mestni šoli, kjer se bodo tekmovalci javili sodniškemu zboru, nakar bo skupen odhod na nastopno mesto pri »Skalni kletki«. Člani bodo tek oovali v patrolnem teku na 8 km s streljanjem z vojaško puško in balončke na vojaškem strelišču v Pečovniku, moški naraščaj v patrolnem teku na 4 km s streljanjem z rračno puško in balončke na istem strelišču, poleg tega pa bo še smuk članic. Ženskega naraščaja in nižjega moškega naraščaja.

— V celjski bolnici je umrl v četrtek 70letni preužitkar Mihael Strnad iz Podvrča pri Braslovcah.

Volčkovi na Dolenjskem

Novo mesto, 26. januarja. Ostra zima je prisilila lačne volčke, da so zapustili svoja stalna bivališča ter jih je pripuzala v kraje, kjer upajo dobiti več plena.

Lišči so že poročali, da so se nevarno zverli pojavile v okolici Karlova in blizu Metlike, kjer so jih tudi nekaj postrelili. V zadnjem času so se pojavile tudi v kočevskih hribih, zlasti na Rogu. Na Rogu so stalno zaposleni delavci ki prevažajo les iz obširnih gozdov. Gozdni de-

lavci in vozniki ostajajo po ves teden na Rogu, kjer so nastanjeni in prenočujejo v poslopih velike parne žage, ki je pred leti prenehala obratovati, in imajo tu v hlevih čez noč shranjene konje.

Nekoga jutra so pretekli teden zapazili delavci okoli hleva sled volkov, ki so zavohali konjsko pečenko, ki pa niso mogli vdreti v dobro zaprti hlev. Banovinski lovci, ki imajo tudi tu svoje kočve, so šli za volčjim sledom, da bi jih postrelili, ker plača baje banovina za vsakega ustreljenega volka 500 din nagrade, toia volkovi so pravčasno izginili. Povsem verjetno je, da se bodo še povrnili, ker zima še vedno zelo ostro pritiska in je tod snega mnogo več kakor v nižjih legah.

Volkovi so v kočevskih gozdovih sicer redka prikazen, a v hudih zimah, ko leži na zemlji debela plast snega, pa se večkrat pojavijo. Zato imajo tudi delavci strah pred njimi in zvečer prav skrbno zapirajo hlevska vrata in jih dobro zapahnejo, da bi ponoči ne mogli volkovi vdreti in priti do konj.

Tudi sicer je zimsko življenje na Rogu zelo zanimivo. Tod se sprehaja medved z mladici in rije po debelem snegu, ko zapusti svoj zimski brolg. Vse prehodi in pretaca, iščoč si živeža. Gozdni čuvaji in banovinski lovci jim od časa do časa nastavljajo konjsko mrhovino, ki jim je v tem času prav slastna jed. Prav zanimivo je opazovati iz varnega zavetja in skrivališč kosmatince, ki se loti nastavljenemu mrhovini, kako zadovoljno jo pograbl in pohti z njo v svoj brolg.

Prav tako imajo tudi divji prašiči v tem delu kočevskega hribovja svojo domovino. Preobilica snega tudi njim ni posebno ne ugaja, tembolj pa prija lovcem, ki jih laže sledje, da pridejo večkrat na strel. Postrelili so že več divjih merjasev, ki jih lahko prav po nizki ceni odkupijo od lastnikov lova, saj je njih meso, zlasti mladih prašičev užitno in prav slastno. Tako si lahko večkrat privoščijo cenoeno pečenko.

Pevski koncert »Fantov na vasi«

Litija, 26. januarja. V obilici pevskih udruženj ki jih imamo Slovenci dobiva v zadnjem času veljavo pevski kvartet »Fante na vasi«. Tvorijo ga trije bratje Lumburji iz Ljubljane in g. Debeljak davčni uradnik v Litiji. Fante na vasi: poznamo iz ljubljanskega radia, sedaj pa so začeli s pevsko turnejo na podeželju. da propagirajo umetno in narodno pesem. Litijo so si izbrali za eno prvih svojih nastopov, pač iz razloga, ker tu službuje nje-

hov pevski tovariš g. Debeljak, ki poje v kvartetu II. bas.

Nedeljski koncert je zadel pri nas na ne-ljubne ovire. V soboto so imeli člani spornega kluba Litije v istem prostoru svojo tradicionalno maškarako, v nedeljo pa smo imeli prvo priliko, da pohitimo letos po ugodnem snegu na naša smučišča. Zato dvorana na Stavbah ni bila povsem napolnjena, kakor bi lepa prireditve zaslužila.

Pevski kvartet »Fante na vasi« je prednašal 20 točk. Na programu so imeli dve skladbi celjskega skladatelja učiteja Cirila Preglja (O košnji in Pri sv. Roku). Obilno odobravanja je žela Danila Bučarja »Tuje leže«, ki je iz njegove operete »Na Trški gori« Precej je bilo tudi narodnih: Ribniško so morali ponavljati.

»Fante na vasi« so podjetna pevska družina. Svoj program so že tako razširili, da jim primanjkuje materiala. Zato imajo naklonjenega skladatelja Hafnerja, ki i m komponira pevne melodije na različna besedila. Na litiskem koncertu je bil njihov domači skladatelj L. Hafner bogato zastopan: Kaj klepije, Tiho polje, Romanca, Siromak, in Deklica ti si jokala.

Ze ob nastopu je pevski četvorica, ki je bila oblačena v slovensko narodno nošo dosegla z občinstvom takojšen kontakt. Razpoloženje se je večalo od točke do točke.

»Fante na vasi« so se oddolžili tudi našemu krajanu skladatelju g. Petru Jerubu in so dodali eno njegovih posređenih skladb.

Litijska prireditve je bila organizirana pod okriljem našega glasbenega društva »Lipe«.

Radioprogram

Sobota, 27. januarja.

7: Jutrnji pozdrav. — 7:05: Napovedi, poročila. — 7:15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Zdrav veseli spet bodimo, plošče lepe izberimo. — 12:30: Poročila, objave. — 13:01: Napovedi. 13:02: Zdrav veseli spet bodimo, plošče lepe izberimo. — 14: Poročila. — 17: Otroška ura: a) Slovenske narodne pravljice (bere Milleva Boltar-Ukmarjeva). b) Čebanove prigode (izvajajo članice nar. gledališča). — 17:50: Pregled sporeda. 18:00: Za dopust igra radijski orkester. — 18:40: Pogovori s poslušalci. — 19: Napovedi, poročila. — 19:20: Nac. ura: Zveza naše in bolgarske likovne umetnosti (Milan Katič, novinar iz Zagreba). — 19:40: Objave. 20: O zunanji politiki (dr. Alojz Kuhar). — 20:30: Pisane raznoterosti. — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Za vesel konec tedna igra radijski orkester.

V Ameriki bodo zgradili orjaške bombnike

Kakor es je zvedelo iz objave tvornice Douglas, imajo v njenih obratih v Santa Monici v Kaliforniji pripravljeni načrt za zgraditev prototipa letala s 100 tonami. To letalo bo imelo 6 motorjev, njegov trup pa bo stal na treh kolesih kakor pri letalu tipa »DC-4«. Ta letalski kolos so ponudili ameriški družbi za letalski promet »Panamerican Airways«. Letalo bo imelo 16 članov posadke ter bo lahko nosilo poleg njih 1000 potnikov in goriva za 8000 km dolgo pot brez pristanka. Motorji bodo imeli 12.000 konjskih sil, dolžina trupa bo 55 m, razpon kril pa 95 m. Brzina letala bo 320 km pri zemlji, v višini 7500 m pa bo moglo razviti brzino do 485 km na uro.

Kabina letala bo zgrajena tako, da ne bo prepuščala vode. Po istem načrtu bi se mogel zgraditi bombnik najnovije vrste z 80 tonami, ki bi mogel nositi poleg posadke še 20 ton razstreliva in preleteti pot 10.000 km. V zvezi s tem načrtom se je pojavilo vprašanje: zgraditve posebnih letališč, s katerih bi moglo novo ogromno letalo vzleteti. Letališče bi moralo biti betonirano, da bi moglo vzdržati ogromno breme. Ali bo prišlo do zgraditve tako ogromnega bombnika čigar cena bi znatno prekašala njegovo orjaško težo, je do slej še tajnost tvornice, ki je prejela ta predlog konstrukcije.

V čem prekašajo finški vojaki sovjetske

Posebni dopisnik amsterdamskega lista »Telegraaf« je našel sedem kreposti finskega vojaka, s katerimi prekašajo sovjetskega vojaka:

1. Finci se bore za svojo svobodo in neodvisnost.
2. Finski vojak ima povsem drugačno vojaško izobrazbo kakor sovjetski. Finski vojak je bolj iniciativen in bolj vztrajen v mrazu in pomankanju.
3. Ti četrtine Finske so pokrite z gozdom in v 70.000 jezer ojašuje obrambo dežele.
4. Maršal Mannerheim in njegovi generalštabni oficirji ter armadni poveljniki,

ki so se borili proti sovjetom, še l. 1918, poznajo vojne metode in značaj svojih nasprotnikov.

3. Vsi Finci so odlični smučarji.

6. Finski oficirji so bolj usposobljeni kakor sovjetski, ker so sovjetske oblasti postrelile ali izgnale 80% prejšnjega oficirskega kadra.

7. Finci so vsi odlični strelci.

»Sportne« šole niso privlačne

Mislili bi, da se ameriške šole predvsem odlikujejo po tem, da goje v njih z velikim uspehom sport. To velja v veliki meri za nekatera angleška vseučilišča in ameriške šole so v marsičem posnetek angleških Kljub temu je v Zedinjenih državah pre-

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO
Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8.— Din.

Male oglase
»Slov. Narod«
sprejema uprava
do 9. ure dopoldne

MREZE
za postelje najceneje pri
ANDLOVIC, zaloga pohištva,
Komenskega ul. 34. 373

VSAROVESTNO POHIŠTVO
še vedno po starih cenah dobavja v moderni in solidni izdelavi tverka »Opravat.« Celovška 50. Sprejemajo se naročila 6. L.

KLIŠEJE
JUGOGRAFIKA
VERA 1923

DRVA 115.— din m³
žagana, lepa, suha, bukovka, dostavljena na dom, pri Putrhi, Dolenjska c. 6, tal 48-55 410

FIZOL ZA KUHO
dobite poceni pri
SEVER & KOMP.
Gospodsvetska cesta 5
13. L.

INFORMACIJE
Beseda 1.— Din, davek posebej.
Najmanjši znesek 15.— Din

IZGUBIL SE JE PES
Foxterrier bel s črnimi in rjavimi lisami se je zatekel. — Oddati proti nagradi pri Eme-riku Mayerju, Wolfova 1/ III 402

PRODAM
Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8.— Din

ONEHOVA JEDNKA
nova, sortiran cvetlični med in medicio dobite najceneje v
MEDARNI
Ljubljana, Židovska ul. 6 2. L.

PRODAM
železno peč, kovčeg, gramofon, složljivo posteljo in visoko omaro. Poizve se v mlekarni na Sv. Petra cesti 38. 403

LA SUHE SLIVE
debele, 25 kg din 135; La orehi, tanke lupine din 165 — franko poština, razpošilja G. Drechsler, Tuzla. 401

KUPIM
Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8.— Din

KUPIM
no ali dvo stanovanjsko komfortno hišo ali vilo z vrtom oca. 1000 m², kolikor mogoče blizu sredine Ljubljane. Ponudbe z natančnim opisom in navedbo cene na naslov: arhitekt osp Costaperaria, Ljubljana, Izriška ulica 2. 404

OGLAŠUJ
v
»Slovenskem Narodu«

Gostilna pri „Levu“

Odlčna domača in primorska kuhinja! Vsak četrtek in petek

morske ribe!
Izvrstna domača in dalmatinska vina, dingač, plavac, kraški teran. — Izredna vinska posebnost: CRNOGORSKO CRNO CERNICKO VINO. — Kraške in dalmatinske specialitete!

Se priporoča

Leo Garzarolli

Makulturni papir

proda
uprava »Slovenskega Naroda«
Ljubljana, Knaflijeva ulica št. 5

E. C. Bentley: 35

»Skok skozi okno«

ROMAN

Vrgel je nedotaknjeno cigaro proč in me vprašujoče pogledal.

To mi ni bilo preveč simpatično, toda odgovoril sem, da moram zdaj vedno zatajiti svojo identičnost — in da storim, kar bo v mojih močeh.

Manderson je pripomnil: Vedel sem, da se ne bom razočaral v vas. Potem mi je pa dal navodila. — Zdaj se odpeljete v Southampton z avtom, ker vlak ne vozi več. Voziti se boste morali vso noč in ob šestih zjutraj morate biti tam. Odpeljite se naravnost v hotel Bedford in vprašajte po Georgu Harrisu. Če bo tam, mu povejte, da odpotujete namestu njega in da naj mi telefonira. To mora zvedeti čim prej. Če ga pa ne bo tam, je že dobil mojo današnje brzojavko in se ni odpeljal v Southampton. V tem primeru pa kar počakajte na ladjo. Avto pustite kje v garaži pod katerikoli imenom, samo ne pod mojim. In izpremenite nekoliko svojo zunanost. Na ladji se boste vozili pod Harrisovim imenom. Bodite previdni in po možnosti z nikomur ne govorite. Po prihodu najemite sobo v hotelu »Saint Petersburg«. Tam dobite novo navodila, poslana na naslov Georga Harrisra. Zvedeli boste zlasti, karu morate nesti majhen zavitek, ki vam ga zdaj izročim. Ali ste razumeli vse dobro?

Ponovil sem mu navodila in ga vprašal, da-li naj se vrnem iz Pariza, ko izročim zavitek.

— Kadar boste hoteli, — je odgovoril. — In pomnite dobro: Naj se zgodi karkoli, ne skušajte mi telefonirati. Če bi v Parizu ne dobili takoj navodil, počakajte. Morda bo treba čakati več dni. Zdaj se pa pokurite, kar se da. Nekaj časa vas bom spremljal.

Odsel sem v svojo sobo, se preoblekel in spravil v kovčeg za potovanje najpotrebnejše stvari. Bil sem zelo razburjen, ne toliko zaradi čudne naloge, kakor zaradi naglice, s katero mi je bila dana. Potem sem pa odhitel s kovčegom dol in našel Mandersona v knjižnici. Dal mi je torbico iz grobega usnja, veliko tako, da sem jo za silo spravil v žep. Potem sem odšel h garaži za hišo. Ko sem pripeljal avto pred hišo, sem se spomnil, da imam malo denarja pri sebi. Zadnje čase sem imel težave z denarjem. A to je zelo važno, kakor se boste takoj prepričali. Z denarjem sem ravnal vedno brezskrbno, dokler sem bil pri Mandersonu. Začel sem špekulirati, toda bolj iz radovednosti. Mislil sem, da je to lahko. V začetku sem res imel srečo. Toda čez nekaj dni sem vse izgubil. Povedal sem to Mandersonu.

Poslušal me je s sarkastičnim nasmehom in mi dal potem denar, da sem mogel poravnati dolgove. Toda nikar več ne špekulirajte, je dejal.

Tistega nedeljskega večera je torej Manderson dobro vedel, da sem bil malone brez denarja. Vedel je, da je znano to tudi Bunnerju in da sem si od Bunnerja do prihodnje plače nekaj izposodil. Za-

pomnite si torej, da je Manderson to vedel. Čim sem pripeljal avto pred hišo, sem odšel v knjižnico in mu pojasnil svoj položaj. To, kar se je tedaj zgodilo, je prvič zbudilo v meni dojem, da nekaj ni v redu. Ko sem govoril o izdatkih, je mehanično segel v žep svojega suknjčka. To je bila tako mehanična kretanja, da sem se zelo začudil, ker se mu je naenkrat roka ustavila. Pri tem je izgovoril nekaj kakor kletev. Prvič sem slišal iz njegovih ust take besede. Ali je vtaknil kam denarnico, da je ne more najti? To je bila moja prva misel. Toda zdelo se je, da to ne moti njegovega načrta. In takoj vam pojasnim, zakaj.

Teden dni prej sem dvignil v banki zanj denar in na njegovo željo v manjših bankovcih. Vedel sem, da ima denar v predalčku svoje pisalne mize, kajti videl sem ga dopoldne, kako je sedel tam z denarjem. Toda namestu da bi stopil k pisalni mizi, je Manderson izbulil name oči. Iz oči mu je odsevala neizmerna zloba in čudno je bilo gledati, kako si prizadeva premagati se.

— Počakajte v avtomobilu, — je dejal končno, — prinesem vam nekaj denarja.

Oba sva odšla iz sobe in ko sem oblačil plašč, sem videl, kako je odšel v salon. Hodil sem zunaj sem in tja in kadil cigaro. Nepristano sem se vpraševal, kje je denar. Morda je v salonu? Toda zakaj bi bil tam? Ko sem prišel pod okna salona, sem opazil senco gospe Mandersonove za zastorom. Stala je pri svoji pisalni mizi. Okno je bilo odprto in slišal sem njene besede: Tu nimam celih sto funtov. Ali

zadostovalo to? Njegovega odgovora pa nisem slišal. Toda v naslednjem trenutku se je združila njegova senca z njeno in zaslišal sem, kako je zažvenetal denar. Vprav ko sem se hotel obrniti proč, sem zaslišal — te besede lahko ponovim točno, tako so me presenetile —: »Marlowe me je pregovoril, da bi se odpeljal z njim v mesečini na izprehod. Na vso moč mi je prigovarjal.«

Povedal sem vam že, da vsa štiri leta nisem slišal iz Mandersonovih ust nobene laži. Toda kaj je pomnilo naenkrat to? To ni bil odgovor na vprašanje, to je bilo prostovoljno sporočilo, zlagano od začetka do konca. Kri mi je pritisnila v glavo in zagledal sem njene besede: Tu nimam celih sto funtov. Ali bi slišal njegovih korakov. Potlej sem pa odhitel k avtomobilu. Dal mi je kuverto z bankovci.

Tu je več nego boste najbrž porabili, — je dejal. Mehanično sem spravil denar v žep. Nekaj časa je še govoril z menoj o cesti, po kateri sem se moral peljati. Govoril sem mirno in naravno. Toda naenkrat me je obšel strah in sum se je oglasil v meni. Nisem vedel, česa se moram bati, čutil sem samo, da je to nekako v zvezi z Mandersonom. Zdelo se je, da se nekaj snuje proti meni. In vendar mi je bil Manderson naklonjen. Napeto sem iskal odgovor na vprašanje, zakaj je lagal. Ves čas mi je zvenelo v ušesih: Kje je denar?

Ko sva se odpeljala in prispela na ovinek, sem šofiral povsem mehanično. Ko sva bila dobro miljo daleč, je dejal Manderson, da hoče izstopiti. Ustavil sem avto. Moral sem napeti vse sile, da sem še enkrat ponovil njegova navodila.